

Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

26. Marts 1942.

331. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Forsøg med Stammer af gulkødet Turnips 1938—1941.

I Aarene 1938-41 er der paa Statens Forsøgsstationer ved Lyngby (let Lermuld), Askov, Studsgaard og Tylstrup (Sandmuld) gennemført en 9. Serie Stammeforsøg, der i de to første Aar har omfattet 9 og i de to sidste Aar 5 danske Stammer af Turnips, Yellow Tankard og Fynsk Bortfelder. Efter Resultaterne af Forsøgene har 3 Stammer af Yellow Tankard opnaaet Anerkendelse i 1. Klasse og betegnes efter Forsøgsserien med Romertal IX. De 5 Stammer, som har deltaget i alle Forsøg, anføres herefter i Rækkefølge efter Tørstofudbytte af Roer.

Lbnr.		hkg pr ha			Tørstof i pCt. afRoen
		Tørstof	Rod	Top	
2.	Yellow Tankard, Hinderupgaard IX	68.4	736	83	9.3
3.	—, Roskilde IX	67.7	687	86	9.9
4.	—, Pajbjerg IX	67.6	703	81	9.6
1.	—, Trifolium	65.2	663	88	9.8
7.	Fynsk Bortfelder, Dæhnfeldt	63.8	759	80	8.4

Tørstofindholdet i Toppen er kun bestemt sortsvis og har i Gennemsnit været 16.8 pCt. i Yellow Tankard og 16.8 pCt. i Fynsk Bortfelder.

Lbnr. 2. Yellow Tankard, Hinderupgaard IX.
Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense.

Af Yellow Tankard gav Stammen højest Roedudbytte, 736 hkg pr. ha, med lavest Tørstofindhold, 9.3 pCt., og højest Tørstofudbytte, 68.4 hkg pr. ha. Tørstofudbyttet var højest i 1939 og 1941 og højest ved Lyngby. Topudbyttet er middelstort. Roen er letoptagelig, meget glat og mere ensartet end de øvrige Stammer. Den er lidt over Middellængde, overvejende fyldig mod Rodspidsen og har færrest af krumme, tynde og kegleformede

Roer. Stammen gav lidt flere Roer med Angreb af Bakteriose end de andre Stammer.

Lbnr. 3. Yellow Tankard, Roskilde IX. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Stammen gav knap middelstort Roedudbytte med højest Tørstofindhold, 9.9 pCt., og godt middel Tørstofudbytte, det var højest i 1939 og højest ved Askov (Lundgaard). Topudbyttet er middelstort. Roen, der er lidt over Middellængde, er nogenlunde glat og ret letoptagelig. Den er mindre fyldig mod Rodspidsen, med flere tynde og kegleformede Roer og ikke saa ensartet som Lbnr. 2 og 4.

Lbnr. 4. Yellow Tankard, Pajbjerg IX. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop.

Stammen gav godt middelstort Roedudbytte med omtrent middelhøjt Tørstofindhold og godt middel Tørstofudbytte. Det var højest i 1940. Topudbyttet er knap middelstort. Roen er letoptagelig og meget glat. Formen er middellang, ret fyldig mod Rodspidsen med ret få tynde og kegleformede Roer og ret ensartet. Stammen gav færrest Roer med Angreb af Bakteriose, men enkelte med afvigende Hoved.

Bilag til 331. Meddelelse.

Stammer af gulkødet Turnips 1938-1941.

Lbnr.	Betegnelse	Antal i pCt.				Karakter for							
		Flertopede	Hoved med afvigende Farve	Bakteriose	Kaalbrok	Ensartethed	Glatthed	Letoptagelighed	Lange tynde	Kegle	Fyldig mod Rodspidsen	Krumme	Roens Længde 0 = kort, 10 = lang
2	Yellow Tankard Hinderupgaard IX .	5.3	0.1	3.1	2.0	7.5	7.4	6.9	1.2	1.3	8.3	0.6	7.3
3	Roskilde IX	6.7	0.1	2.6	1.9	6.2	6.6	6.6	1.9	2.2	6.6	0.3	7.1
4	Pajbjerg IX	5.3	0.3	1.8	1.8	7.2	7.4	6.8	1.4	1.5	7.7	0.3	6.9
1	Trifolium	6.3	0.2	2.7	1.9	6.1	6.8	7.1	1.7	2.2	6.5	0.9	6.3
7	Fynsk Bortfelder Dæhnfeldt	6.3	0.2	2.2	3.3	6.9	6.5	5.0	2.8	1.8	6.4	0.9	8.3

1. April 1942.

332. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.**12 Aars Forsøg med stigende Kalkmængde
til Køkkenurter 1928—1940.**

Forsøgene er udført paa god sandmuldet Jord med sandblandet Lerunderlag ved Spangsbjerg i Aarene 1928—1940 og har haft til Formaal at undersøge Virkningen af stigende Kalkmængder til Køkkenurter. Gennem hele Forsøgsperioden er godet med Kunstgødning, afpasset efter de enkelte Kulturers Behov.

Ved Forsøgenes Anlæg var Jorden kalktrængende med et Reaktionstal paa 5.9. Der tilførtes nedennævnte Mængder kulsur Kalk, og opnaaedes derved følgende Stigninger i Reaktionstallet:

Tons pr. ha	0.5	2.0	3.5	8.7	21.3
Reaktionstal	5.9	6.4	6.7	7.1	7.6

Beregning af de nødvendige Kalkmængder og Bestemmelsen af Reaktionstal er udført paa Statens Planteavls-Laboratorium i Lyngby.

I Forsøgene er prøvet følgende Køkkenurter: Kartofler, Kaalarter, Rødurter, Bladurter, Bælplanter og Løgarter. Paa Bilaget er Udbyttet opført med Forholdstal. Den lille Kalkmængde er sat lig 100 og opført baade med Forholdstal og Udbyttetal. Ved en Reaktion paa henholdsvis 6.7, 7.1 og 7.6 har Fosforsyretallene været stigende i Forhold til ukalket.

Kaalarterne har givet meget smaa Udslag for Kalktilførsel, dog har ukalket givet det laveste Udbytte, og den største Nyttevirkning ligger gennemgaaende ved Reaktionstal 6.7. Den store Kalkmængde har ikke nedsat Udbyttet og kan under Forhold, hvor der er Kaalbrok i Jorden, være gavnlige.

Rødurter, hørende til Skærmpplanterne, har alle givet meget store Udslag for Tilførsel af Kalk. Gennemgaaende er den største Nyttevirkning dog naaet ved et Reaktionstal paa godt 7. Ved den største Kalkmængde viste Selleri nogen Tilbøjelighed til Gulfarvning paa Bladene samt Nedgang i Udbyttet, hvorimod Kørvel gav det største Udbytte paa den meget kalkrige Jord.

Løg og særlig Porrer har givet et stort Merudbytte for stigende Kalktilførsel. Utrivelighed hos Porrer kan i mange Tilfælde afhjælpes ved, at den paagældende Jord tilføres Kalk eller Mergel.

Bilag til 332. Meddelelse.

Stigende Mængder Kalk til Køkkenurter
Spangsbjerg 1928—40.

Tilført Tons kulsur Kalk pr. ha		2.0	0.0	2.0	3.8	8.7	21.3	
Gennemsnit af Reaktionstal 1928—40		6.4	5.9	6.4	6.7	7.1	7.6	
		Antal Forsøgsaar	hkg pr. ha ¹⁾	Forholdstal				
Majroer	Rødder med Top	3	144	89	100	96	97	100
Rosenkaal	Afpudsede Smaahoveder	2	57	100	100	102	104	98
Grønkaal	Plantemasse (Blade + Stok)	3	172	95	100	105	99	100
Spidskaal	Afpudsede Hoveder	2	331	90	100	96	96	97
Savoykaal	do. do.	2	266	98	100	101	101	103
Hvidkaal	do. do.	3	443	93	100	108	104	103
Pastinakker	Rødder ialt	4	332	84	100	101	108	108
Rødpersille	do. do.	3	217	75	100	117	115	116
Gulerødder	do. do.	3	476	84	100	110	122	128
Kruspersille	Bladmasse	3	221	78	100	133	141	136
Kørvel	do.	3	40	48	100	143	215	223
Sellerier	Knolde uden Top	2	51	53	100	225	367	308
Kepaløg	Løg	1	118	76	100	103	114	115
Skalotløg	do.	3	51	71	100	114	116	118
Porrer	Plantemasse	3	99	60	100	121	141	152
Bønner	Grønne Bælge	3	148	82	100	101	109	110
Ærter	do. do.	3	62	85	100	108	115	126
Salat	Hoveder	3	162	65	100	110	115	129
Skorzonerødder	Rødder ialt	3	88	81	100	126	134	134
Spinat	Bladmasse	2	134	60	100	120	134	134
Rødbeder	Rødder	4	348	76	100	108	113	106
Kartofler	Knolde	3	391	101	100	105	106	104
Tomater	Frugter	2	207	92	100	105	108	114
Agurker	Frugter	2	199	91	100	115	113	119
Fosforsyretil 1940		3.4	4.0	3.4	4.4	4.8	5.9	
Kalital 1940		9.1	11.0	9.1	11.1	11.5	9.2	

1) eller: kg pr. Ar.

Bælgplanterne. Ærter har i Forsøgene givet store Udslag for stigende Kalktilførsel og Bønner noget mindre.

Salat og Skorzonerrod, der begge hører til de Kurveblomstrede, ynder kalkrig Jord, og især maa fremhæves, at en hurtig og frodig Udvikling af Salat bl. a. er betinget af et ret stort Kalkindhold i Jorden.

Rødbeder og Spinat har givet ret stor Udbytteforøgelse for Tilførsel af Kalk, og den bedste Virkning er i Forsøgene naaet ved et Reaktionstal paa ca. 7. I ukalket og svagt kalket Jord blomstrer Spinaten tidligere og mere end paa mere kalkholdig Jord. Den største Kalkmængde har fremkaldt betydelige Skurvangreb paa Rødbederne og nogen Nedgang i Udbyttet.

Kartofler og Tomater. Kartofflerne har givet meget smaa Udslag for Tilførsel af Kalk, Tomaterne et noget større og jævnt stigende Udbytte for øget Kalktilførsel. I den middelstærkt og stærkt kalkede Jord har Kartofflerne som Regel været saa meget angrebet af Skurv, at de var uanvendelige som Handelsvare.

Agurker (Asier) har givet stigende, men noget usikkert Udslag for Kalktilførsel.

Under de i Forsøget givne Forhold har Kaalarterne og Kartoffler givet ingen eller ringe Afgrødeforøgelse for Tilførsel af Kalk. En betydelig Stigning i Udbyttet er naaet ved Anvendelse af Kalk til de fleste Rødarter. Meget kalkkrævende er Salat, Kørvel, Porre og Ærter.

Et Reaktionstal paa omkring 7 har vist sig passende for de fleste Køkkenurter.

1. April 1942.

333. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Orienterende Sammenligning mellem Byg, Majs, Oliehør, Opiat-Valmue, Lupin, Brun Bønne og Sojabønne.

Ved alle Statens Forsøgsstationer og nogle Filialer, ialt 13 Steder, har der i 1940 og 1941 været foretaget en Sammenligning mellem en Række Kulturplanter, som nu er aktuelle, med det Formaal at faa en Orientering om deres Udbytte i Forhold til Byg under forskellige Dyrkningsvilkaar.

Forsøgene har i 1940 omfattet Byg, Majs, Oliehør, Lupin og Sojabønne og i 1941 desuden Opiat-Valmue og Brun Bønne.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt højeste og laveste Udbytte af Kærne eller Frø i de enkelte Aar for henholdsvis Lermuld og Marsk, god Sandmuld og let Sandmuld.

	Udbytte i hkg Kærne eller Frø pr. ha					
	Lermuld og Marsk		God Sandmuld		Let Sandmuld	
	Lyngby, Tystofte, Blangsted, Aarslev, Askov, Højer		Spangsbjerg		Lundgaard, Jyndeved, Studsgaard, Tylstrup	
1940	højest	lavest	højest	lavest	højest	lavest
Byg.....	55	33	36	29	26	9
Majs.....	67	18	45	19	30	19
Oliehør.....	25	13	23	12	16	9
Lupin.....	29	14	28	16	22	8
Sojabønne....	10	1	8	1	4	1
1941						
Byg.....	53	27	34	25	12	3
Majs.....	62	19	29	27	42	14
Oliehør.....	15	10	13	9	10	2
Opiat-Valmue..	11	5	9	7	5	0
Lupin.....	23	11	30	13	20	4
Brun Bønne....	37	16	35	18	22	6
Sojabønne....	9	1	6	1	7	2

Begge Forsøgsaarene har været præget af ekstreme Vejrforhold, sent Foraar, tør Forsommer og Midsommer med, navnlig i 1941, stærk Varme i Juli, og Resultaterne maa ses paa Baggrund heraf. Tørken har øjensynligt virket mest nedsættende paa Udbyttet af Byg, Oliehør og Opiat-Valmue og for de to sidstnævnte især i 1941, medens Majs, Sojabønne og Brun Bønne formentlig bedre har været i Stand til at udnytte den varme Sommer og Eftersommerens Nedbør. Angreb af Fugle, som i nogle Tilfælde har forvoldt Fortræd, navnlig i Majsen, vil næppe faa saa stor Betydning ved Dyrkning paa større Arealer. Ved Majsens Høstning har almindeligt været en Del umodne Kolber, og det har i de fleste Tilfælde været nødvendigt at tørre den kunstigt. For Lupinens Vedkommende har den gennemgaaende ret sene Saaning eller Genvækst senere paa Sommeren i adskillige Tilfælde medført forholdsvis sen Modning og besværlig Vejring.

I Forsøgene har kun været benyttet 2 Fællesparceller à i Reglen 100 m² brutto. Gødskningen har været som normalt for Vaarsæd plus 200—400 kg Salpeter pr. ha ekstra til Majs. Udsæden af Lupin (med

en enkelt Undtagelse) og Sojabønne har været podet med Bakteriekultur. Saatid, Rækkeafstand, Saamængde og Høsttid fremgaar af nedenstaaende Oversigt.

	Saatid	Rækkeafstand cm	Saamængde kg pr. ha	Høsttid
Byg.....	10/4—7/5	10—12	ca. 180	29/7—22/8
Majs.....	2/5—18/5	35—50	120—180	21/9—31/10
Oliehør.....	18/4—17/5	20—30	ca. 80	4/8—29/9
Opiat-Valmue	19/4—17/5	40—50	3—5	27/8—10/9
Lupin.....	10/4—7/5	30—40	120—205	19/8—12/11
Brun Bønne..	28/5—7/6	30—40	ca. 50	27/8—30/9
Sojabønne ...	3/5—21/5	35—40	ca. 50	26/9—12/11

Hvor Plantebestanden har været tilfredsstillende er der for Majsens Vedkommende foretaget Udtynding til 25 cm og for Brun Bønne til ca. 20 cm Planteafstand.

Bilag til 333. Meddelelse.

Sammenligning mellem Byg, Majs, Oliehør, Opiat-Valmue, Lupin, Brun Bønne og Sojabønne.

Aar	Planteart	hkg Kærne/Frø pr. ha												
		Lyngby	Tystofte	Blangsted	Aarslev	Askov	Højer	Spangsbjerg	Borris	Hornum	Lundgaard	Jyndeved	Studsgaard	Tylstrup
1940	Byg, Abed Maja.....	36 (33)	55	33	40	(43)	36	35	29	26	9*)	17	(12)	
	Majs, Chiemgauer.....	¹⁾ 44	67	37	35	(18)	45	19	30	28	30	19	26	
	Oliehør, La Plata.....	15	15	22	13	21	(25)	(16)	12	23	16	9	12	14
	Lupin, Reform.....	21	14	29	28	29	(20)	¹⁾ 16	28	18	22	8	21	
	Sojabønne, Brown C.....	6	5	10	3	3	(1)	(8)	1	2	1	2	4	2
1941	Byg, Abed Maja.....	28	34	53	27	33	(40)	(34)	34	25	12	3	4	11
	Majs, Chiemgauer.....	¹⁾ 46	62	43	19	38	1)	27	29	¹⁾ 20	14	4	42	
	Oliehør, La Plata.....	12	14	14	10	10	15	9	13	10	4	3	2	10
	Opiat-Valmue, Peragis....	8	11	10	6	5	10	9	8	7	3	2	0.3	5
	Sødlupin.....	16	23	11	18	21	¹⁾ 30	26	13	8	7	4	20	
	Brun Bønne, Weibulls Stella	24	19	16	32	37	32	30	35	18	16	11	6	22
Sojabønne, Altonagr. A. I 10	5	9	9	2	1	¹⁾ 5	1	6	4	7	2	¹⁾ 22		
1940		hkg Halm/Straa pr. ha												
	Byg, Abed Maja (Halm)...	41	33	56	28	39	43	39	38	45	30	22*)	46	16
	Oliehør, La Plata (Straa)...	12	7	18	8	18	—	17	—	14	10	—	15	
1941	Byg, Abed Maja (Halm)...	32	26	47	29	32	34	39	42	26	15	12	15	16
	Oliehør, La Plata (Straa)...	8	11	15	9	—	—	20	19	—	3	7	—	22

Byg, Majs, Lupin og Brun Bønne er angivet med 15 pCt. og Opiat-Valmue, Oliehør og Sojabønne med 10 pCt. Vand. (—) Vandbestemmelse foreligger ikke.

*) Abed Archer-Byg.

¹⁾ Totalt mislykket eller ødelagt af Fugle.

16. April 1942.

334. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.**Forsøg med Kartoffelsorter 1937—1941.**

Forsøgene er udført paa let Lermuld ved Lyngby, paa god Sandmuld ved Spangsbjerg og paa let Sandmuld ved Jynde vad, Askov (Lundgaard), Studsgaard og Tylstrup. De er udført under gode Vækstforhold paa velgødet Jord. Læggekartoflerne, der er fremavlet ved Tylstrup, er forspirede før Lægningen, og Marken er sprøjtet to Gange med Bordeaux- eller Kobbersodavædske.

Forsøgene er gennemført i 3 Forsøgsrækker.

A. Tidlige og middeltidlige, brokimmune Sorter 1937—1941.

Denne Forsøgsrække er gennemført ved Lyngby, Jynde vad, Lundgaard og Tylstrup og har omfattet Sorterne Flava, Di Vernon, Snowdrop, Krebsfeste Kaiserkrone og Juli, der alle er Spisekartofler. I Gennemsnit af alle Forsøg er opnaaet følgende Hovedresultat.

	hkg Knolde pr. ha	For- holds- tal	Karakter for		Dato for	
			Udkog- ning	Mørk- farvning	Vækstaf- slutning	
			Smag			
Flava	296	118	2.3	1.7	8.0	4/9
Di Vernon	281	112	2.3	1.9	6.7	27/8
Snowdrop	243	97	4.6	1.7	5.9	28/8
Kaiserkrone	219	88	1.9	2.1	5.7	22/8
Juli	211	84	0.9	1.0	8.0	21/8

I Karakteren for Udkogning (0—10) er 0 = hele og for Mørkfarvning (1—10) er 1 = ufarvede Knolde. Smagskarakteren (1—10) er givet skønsmæssigt med 10 = bedste Smag.

Flava og Di Vernon har været de øvrige Sorter betydeligt overlegne i Udbytte, og med Undtagelse af Snowdrop, der viste nogen Tilbøjelighed til Udkogning, har de alle været af god Kvalitet. De anførte Kogepøver er udført om Efteraaret. Ved nye Prøver det paafølgende Foraar var Tilbøjeligheden til Udkogning lidt mindre, og Smagskarakteren var lidt lavere.

Juli var den tidligst modne Sort, men ved Forsøg med tidlig Optagning gav Di Vernon størst Udbytte, saa den synes at ansette Knoldene tidligt. Flava var sildigst.

Knoldstørrelsen har ikke været særlig stor, størst i Di Vernon og mindst i Juli. Formen var gennemgaaende god, dog havde Flava desværre noget dybe Øjne.

B. Sildige, brokimmune Sorter 1937—1941.

Denne Forsøgsrække er gennemført ved Jynde vad, Lundgaard, Studsgaard og Tylstrup og har omfattet Sorterne Prisca,

Voran, Alpha, Ovalgelbe, Kerrs Pink og Goldwährung, der alle nærmest maa betegnes som Foder- og Fabrikkartofler. I Gennemsnit for alle Forsøg er opnaaet følgende Hovedresultat.

	hkg pr. ha Knolde	Tørstof	Forholdstal for Tørstof	pCt. Tørstof	Dato for Vækst- afslutning
Prisca	361	86.8	105	24.0	4/10
Voran	350	83.8	101	23.8	29/9
Alpha	350	83.0	100	23.8	28/9
Ovalgelbe ...	356	83.0	100	23.8	30/9
Kerrs Pink ..	327	80.7	97	24.0	2/10
Goldwährung .	353	80.2	97	22.7	28/9

Prisca har givet det største Udbytte, men Udbytteforskellen var ikke stor, og de maa alle betegnes som yderige Sorter. Voran har varieret stærkest fra Forsøg til Forsøg og synes at være noget ømfindtlig for Tørke. Kerrs Pink har haft højest og Goldwährung lavest Tørstofprocent. De har alle været ret sildige. Prisca var den sildigste og modnede en Uge senere end Alpha. Alpha havde de største og Prisca de mindste Knolde.

C. King Edward og Bintje 1938—1941.

Forsøgene er gennemført ved Lyngby, Spangsbjerg og Lyngstrup. Bintje er afprøvet baade i original Import fra Holland og i den Form, der under Navnet Mausel har vundet en Del Udbredelse her i Landet. Begge Sorterne er middeltidlige Spisekartofler og er modtagelige for Kartoffelbrøk. I Gennemsnit af alle Forsøg er opnaaet følgende Hovedresultat.

	hkg Knolde pr. ha	For- holds- tal	Karakter for Udkog- Mørk- ning farvning	Smag	Dato for Vækstaf- slutning	
King Edward	350	97	2.0	1.6	8.0	5/9
Bintje, orig.	370	103	2.8	1.3	8.4	27/8
Bintje (Mausel) ..	358	100	2.0	1.4	8.4	26/8

Bintje har givet lidt større Udbytte end King Edward og de har begge været af særdeles god Kvalitet. De anførte Kogepøver er udført om Efteraaret. Ved nye Prøver det paafølgende Foraar var Udkogningen mindre for begge Sorter, og Smagskarakteren noget lavere for King Edward, men omtrent uændret for Bintje.

Af de to Prøver af Bintje, har den originale givet 3 pCt. større Udbytte end Bintje (Mausel), hvilket antagelig skyldes, at det ikke er lykkedes at faa sidstnævnte helt rensat for Virus-sygdomme.

Bilag til 334. Meddelelse.

Tabel 1. Kartoffelsorter 1937—1941.
(I de anførte Udbyttetal er Læggekartoflerne fradraget).

Gennemsnit af alle Forsøg.

Sortens Navn	Lagt hkg pr. ha	Udbytte i hkg pr. ha		Forholdstal for		pCt. Tørstof	Knoldstørrelse, Vægtprocent			g pr. Knold
		Knolde	Tørstof	Knolde	Tørstof		over 5 cm	mellem 5 og 3 cm	under 3 cm	
Tidlige og middeltidlige, brokimmune Sorter.										
Flava	28	296	»	118	»	22.7	13	67	20	38
Di Vernon	32	281	»	112	»	22.1	17	66	17	46
Snowdrop	31	243	»	97	»	22.8	15	63	22	41
Kr. Kaiserkrone	30	219	»	88	»	21.6	15	60	25	35
Juli	29	211	»	84	»	20.5	4	65	31	33
Sildige, brokimmune Sorter.										
Prisca	36	361	86.8	103	105	24.0	23	65	12	55
Voran	35	350	83.6	100	101	23.8	23	69	8	63
Alpha	42	350	83.0	100	100	23.8	41	54	5	72
Ovalgelbe	36	356	83.0	102	100	23.3	21	70	9	59
Kerrs Pink	40	327	80.7	93	97	24.6	35	56	9	64
Goldwährung	41	353	80.2	101	97	22.7	35	58	7	65
King Edward -- Bintje.										
King Edward	33	350	»	97	»	22.4	24	66	10	57
Bintje, orig.	34	370	»	103	»	22.2	27	66	7	61
Bintje, (Mausel)	31	358	»	100	»	22.3	22	69	9	57

Tabel 2. Forskellig Fremavl af Læggekartofler.
(I de anførte Udbyttetal er Læggekartoflerne fradraget).

Lyngby 1941.

Sortens Navn	Fremavl fra Tylstrup			Fremavl fra Lyngby			Merudbytte for Tylstrup Avl, hkg Knolde
	Udbytte af Knolde		pCt. Tørstof	Udbytte af Knolde		pCt. Tørstof	
	hkg pr. ha	Forholdstal		hkg pr. ha	Forholdstal		
Flava	358	100	22.5	316	88	22.2	42
Di Vernon	300	100	21.2	131	44	19.9	169
Snowdrop	285	100	21.6	194	68	21.4	91
Kr. Kaiserkrone	245	100	21.9	131	53	20.6	114
Juli	267	100	20.5	184	69	19.7	83
King Edward	337	100	22.0	170	50	20.7	167
Bintje, orig.	384	100	22.2	173	45	29.9	211
Bintje, (Mausel)	379	100	21.7	137	36	19.4	242

Sorternes Forhold overfor Sygdomme.

For at undersøge Sorternes Modstandsevne overfor Sygdomme — især Virussygdomme — er Prøver fra Forsøgene med Spisesorter (A og C) fremavlet 3 Aar i Lyngby, uden at der er foretaget nogen Bortflugning af syge Planter, og i 1941 er disse Prøver indgaaet i Forsøget i Lyngby til Sammenligning med den sunde Fremavl fra Tylstrup. Resultatet fremgaar af Tabel 2, hvoraf det vil ses, at alle Sorterne er gaaet ned i Udbytte efter 3 Aars Dyrkning i Lyngby, men Nedgangen er meget forskellig, grundet paa Sorternes ulige store Modstandsevne mod Sygdoms-angreb. Flava har haft mindst, medens Bintje og Di Vernon har haft størst Udbyttenedgang. Samtidig med Nedgangen i Knoldudbytte er Tørstofprocenten dalet ret stærkt — gennemsnitlig fra 21,7 til 20,6, hvilket Forhold er af stor Betydning ved Dyrkning af Foder- og Fabrikkartofler. Disse Undersøgelser bekræfter saaledes tidligere Forsøg og viser, at Læggekartoflernes Sundhed er af den allerstørste Betydning, og kan betyde meget mere end Valget af Sort.

23. April 1942.

335. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Sortsforsøg med Ribs 1933-40.

Forsøgene er udført ved Virum, der har lermuldet Jord, og ved Hornum, der har lettere sandmuldet Jord. Reaktions-tallene laa begge Steder ret højt, over 7.

I Forsøgene deltog 16 Sorter, hvoraf de 3 (Houghton Castle, Moores Seedling og Raby Castle) hørte til *Ribes rubrum*, de 10 (Rød Spansk, Rød Hollandsk m. gule Stilke, Erstling von Vierlanden, Victoria, Ribskongen, Gøpperts Kirsch, Ægte Rød Hollandsk, Rouge admirable, Perljohannisbeere og Rød Hollandsk) hørte til *Ribes petraeum*, og 3 Sorter (Hvid Hollandsk, Pomona og Fay's Prolific) hørte til *Ribes sativum*, Kirsebærribs.

Udbyttet varierede noget fra Aar til Aar, men laa i Gennemsnit af alle Forsøgsaarene ret ens paa begge Forsøgssteder. De lave Udbyttetotal for *Ribes sativum*-Sorterne kan henføres til, at de er særlig modtagelige for Angreb af Ribs-Skivesvampen.

Paa begge Forsøgssteder har Houghton Castle givet det største Udbytte, 155 og 139 kg Bær aarligt pr. a henholdsvis ved Virum og Hornum, men medens denne Sort gav 31 pCt. større Udbytte ved Virum, gav den ved Hornum kun 1 pCt. større Udbytte end den almindelig dyrkede Sort, Rød Spansk, hvis Udbytte var 107 og 137 kg Bær pr. a. Begge de nævnte Sorter

er sildige, Houghton Castle har noget mindre Bær end Rød Spansk.

Erstling von Vierlanden er 8 à 10 Dage tidligere end ovennævnte Sorter. Udbytte 118 og 124 kg Bær pr. a, Bærrene under Middelstørrelse.

Sorten Fay's Prolific staar kvalitetsmæssigt over alle de øvrige Sorter, idet den er tidlig og har store velfarvede Bær i lange Klaser, men den angribes stærkt af Ribs-Skivesvampen, og den har i Gennemsnit givet det laveste Udbytte af alle de prøvede Sorter, kun 60 og 52 kg Bær pr. a.

Af hvidgule Ribs har Hvid Hollandsk givet 70 og 100 kg Bær pr. a.

Bilag til 335. Meddelelse.

Sortsforsøg med Ribs 1933—40.

Nr.	Sortsnavn	Aarligt Bær-udbytte kg pr. a		Forholdstal for Udbytte		Buskstørrelse kg pr. Busk		Vægt af 100 Bær g		Antal Bær i 100 Klaser	
		Virum	Hornum	Virum	Hornum	Virum 1939 ¹⁾	Hornum 1940	Virum	Hornum	Virum	Hornum
13.	Houghton Castle..	155	139	100	100	8.2	12.0	37	45	730	471
10.	Moores Seedling ..	127	97	82	70	6.8	10.2	34	50	653	469
12.	Raby Castle	113	108	73	78	9.4	13.9	38	39	618	499
1.	Rød Spansk	107	137	69	99	9.8	16.9	44	58	569	459
7.	Rød Hollandsk med gule Stilke	106	137	68	99	7.7	15.4	43	56	633	449
11.	Erstling von Vier- landen	118	124	76	89	9.8	16.6	38	50	681	481
9.	Victoria	99	132	64	95	8.2	16.0	42	63	620	508
4.	Ribskongen	106	119	68	86	8.4	14.4	44	57	644	426
5.	Göpperts Kirsch ..	108	111	70	80	8.0	13.5	42	58	576	447
6.	Ægte rød Hol- landsk	99	112	64	81	6.6	10.2	41	55	679	473
2.	Rouge admirable ..	95	114	61	82	9.0	13.7	41	55	595	455
8.	Perljohannisbeere ..	87	89	56	64	7.2	11.2	24	29	648	556
3.	Rød Hollandsk ...	64	75	41	53	5.4	10.2	36	58	681	476
16.	Hvid Hollandsk ..	70	100	45	72	2.2	5.6	38	46	590	509
15.	Pomona	69	71	44	51	2.6	4.8	31	41	784	520
14.	Fay's Prolific	60	52	38	38	4.3	7.1	55	60	446	335

¹⁾ Vejet uden Rod.

De øvrige prøvede Sorter byder ikke paa saadanne Fordele, at de fortjener at dyrkes.

Forsøgene viser saaledes, at det paa den lermuldede Jord ved Virum var en betydelig Fordel at dyrke Sorten *Houghton Castle*, medens der næppe er Grund til at ombytte den almindelig dyrkede Sort, *Rød Spansk*, med nogen anden Sort paa den lette sandmuldede Jord ved Hornum.

23. April 1942.

336. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Sortsforsøg med Solbær 1933-40.

Forsøgene er udført ved Virum, der har lermuldet Jord, og ved Hornum, der har lettere sandmuldet Jord. Reaktions-tallene laa begge Steder ret højt, over 7.

I Forsøgene deltog 11 Sorter, heraf var 3 Sorter (*Climax*, *Goliath* og *Schwarze Traube*) prøvet i forberedende Forsøg i 1921—26, medens Resten var nyere Sorter.

Solbærsorterne voksede godt til og gav i 3. Plukkeaar højeste Udbytte. I de følgende Aar var Udbyttet ret svingende, især som Følge af Nattefrost i Blomstringstiden. For de vigtigste Sorter opnaaedes omtrent ens Udbytte paa begge Forsøgssteder.

Størst Udbytte gav *Laxton Tinker*, 49 og 54 kg Bær aarligt pr. a henholdsvis ved Virum og Hornum. Sorten har halvlange, udstaaende Blomsterklaser, Bærrene er under Middelstørrelse. *Edina* gav 44 og 51 kg Bær pr. a og *Goliath* 42 og 44 kg pr. a.

Edina og *Goliath* staar hinanden nær, de har store Bær siddende i ret korte Klaser. Bærrene navnlig af *Edina* er af fin Kvalitet, men er ikke særlig holdbare efter Afplukningen.

Daniels September modner Bærrene 4 Uger senere end de tidligste Sorter og fortjener nogen Opmærksomhed, idet den forlænger Plukketiden betydeligt. Sorten har halvlange Klaser med store Bær, Udbyttet var 30 og 42 kg pr. a.

Schwarze Traube er en tidlig Sort med store, smukke Klaser og store Bær af god Kvalitet. Den er meget modtagelig for Ribs-Skivesvampen og har i Forsøgene kun givet et meget lille Udbytte, henholdsvis 13 og 33 kg pr. a ved Virum og Hornum.

Sorterne *Hatton Black*, *Climax*, *Davisons Eight*, *Seabrook Black* og *The Raven* gav et mindre Udbytte og besidder ikke saadanne særlige Egenskaber, at de kan anbefales til almindelig Dyrkning.

Janslunda staar med et forholdsvis godt Udbytte ved Hornum, men med et lille Udbytte ved Virum, dens nedliggende Vækst vanskeliggør Plukningen.

Forsøgene viser, at det særlig maa være Laxton Tinker og Edina, der anvendes til Hovedforsyningen, medens Daniels September kan anvendes som sildig Sort. Schwarze Traube vil i visse Tilfælde være anvendelig som Dessertbær.

Bilag til 336. Meddelelse.

Sortsforsøg med Solbær 1933—40.

Nr.	Sortsnavn	Aarligt Bærudbytte kg pr. a		Forholdstal for Udbytte		Buskstørrelse kg pr. Busk		Vægt af 100 Bær g		Antal Bær i 100 Klaser		Ribbepercent
		Virum	Hornum	Virum	Hornum	Virum 1939 ¹⁾	Hornum 1937	Virum	Hornum	Virum	Virum	
10.	Laxtons Tinker...	49.2	53.5	100	100	8.9	8.6	52	66	473	2.7	
8.	Edina	44.4	50.9	91	95	9.0	11.5	66	83	352	2.7	
2.	Goliath	41.8	43.9	85	82	8.2	10.2	72	89	367	2.0	
9.	Hatton Black.....	39.8	38.9	81	73	7.6	4.8	59	73	459	2.3	
6.	Daniels September	30.4	41.6	62	78	5.7	5.2	63	85	403	2.2	
1.	Climax	26.6	43.1	54	81	5.6	9.9	42	60	403	2.9	
7.	Janslunda	17.2	43.9	35	82	9.0	9.5	77	90	304	1.4	
5.	Davisons Eight...	28.0	34.1	57	64	10.9	9.5	58	74	396	2.4	
4.	Seabrook Black...	24.2	36.8	49	69	6.0	8.2	49	69	352	2.5	
11.	The Raven.....	25.2	31.7	51	59	8.8	8.4	54	66	444	2.7	
3.	Schwarze Traube.	13.1	32.6	27	61	8.9	7.6	70	89	364	2.6	

¹⁾ Vejet uden Rod.

13. Maj 1942.

337. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Forsøg med Erstatningspræparater for Bordeauxvædske til Bekæmpelse af Kartoffelskimmel.

Under de i Aaret 1941 vanskelige Forsyningsforhold for Blaasten (Kobbersulfat), som medførte Begrænsning i Fremstillingen af Bordeauxvædske, blev der ved Statens plantepatologiske Forsøg i Lyngby udført Forsøg med forskellige Erstatningspræparater, baade kobberholdige og kobberfrie, nemlig:

Vitigran, Kobberoxykloridpræparat med 15 pCt. Kobber, Kobberkalk »Bayer«, Kobberoxykloridpræparat med 49 pCt. Kobber og .

Silisan, Ammoniakalsk Kobbersilikat med 3.5 pCt. Kobber, samt med endnu 2 kobberholdige og 2 kobberfrie Præparater, som dog paa Grund af mangelfuld Virkning ikke føres i Handelen. Forsøgsresultaterne for disse udelades i denne Meddelelse.

Der blev sprøjtet 2 Gange og anvendt 1200 Liter Vædske pr. ha pr. Gang. Af Resultaterne, der fremgaar af Tabellen paa omstaaende Side, fremhæves følgende:

1. Ved Undersøgelse af 500—600 Blade pr. Forsøgsled den 1. September viste praktisk talt alle Blade i de ubehandlede Parceller Angreb af Kartoffelskimmel (i de 3 Forsøg henholdsvis 89.0, 91.5 og 91.8 pCt. angrebne Blade), medens Bordeauxvædske holdt Angrebet nede paa et ubetydeligt Niveau (5.2, 13.0 og 3.8 pCt. angrebne Blade). Vitigran i 2 pCt. Styrke forholdt sig ret nær som Bordeauxvædsken, Vitigran 1 pCt. og Kobberkalk »Bayer« $\frac{1}{2}$ pCt. var gode, men svagere, medens Silisan 5 pCt. viste en væsentlig ringere Virkning.

2. En Bedømmelse ved Karakterer (0—5; 0 = ingen Skimmel paa Bladene, 5 = Toppen helt ødelagt) ca. hver 3. Dag fra Angrebets Begyndelse viser det samme Forhold mellem Midlerne, som nævnt under 1.

3. En Bedømmelse af Skimmelangrebet (Tørforraadnelse) paa Knoldene, hvorved navnlig Forsøg III (Bintje) er velegnet, viser i store Træk samme Forhold mellem Midlerne som nævnt under 1.

4. Udbyttetallene (herunder Tørstofprocent og Tørstofudbytte) viser i Overensstemmelse med Skimmelangrebene, at 2 pCt. Bordeauxvædske er alle de andre Midler overlegen (i Gennemsnit af alle 3 Forsøg 24 pCt. Merudbytte af Tørstof i Forhold til ubehandlet). Næst efter følger uden afgørende indbyrdes Forskel Vitigran 2 pCt., Vitigran 1 pCt. og Kobberkalk »Bayer« $\frac{1}{2}$ pCt. (15—16 pCt. Merudbytte af Tørstof), medens Silisan staar lavest (8 pCt. Merudbytte).

Vejledning for Praksis: Forsøgene viser, at 2 pCt. Bordeauxvædske giver størst Virkning. Hvor Bordeauxvædske ikke kan skaffes, kan der af Vitigran i 1—2 pCt. Styrke og Kobberkalk »Bayer« i $\frac{1}{2}$ pCt. Styrke opnaas en god Virkning, der kan sidestilles med Virkningen af 1 pCt. Bordeauxvædske.

Bilag til 337. Meddelelse.

Kartoffelsort, Dato for Sprøjtning, samt Behandling	$\frac{1}{10}$. Blade med Skimmel pCt.	Karakter (0—5) for Skimmelangreb paa Kartoffeltoppen ved										Knold- udbytte hkg pr. ha	Skimmel- angreb paa Knolde pCt.	Tørstof pCt.	Tørstof hkg pr. ha	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.					
		Bedømmelse (med ca. 3 Dages Melle- rum) efter Angrebets Begyndelse														
I. Majestic, $^{19}/_7$ og $^{19}/_8$:																
Ubehandlet	89.0	0.8	3.1	3.9	4.5	4.8	4.8	5.0	5.0	5.0	5.0	308.1	1.0	22.8	70.3	
Bordeauxvædske 2:1:100	5.2	0	0.3	1.5	1.3	2.1	2.1	3.1	3.9	4.0	4.7	347.0	0.5	24.1	83.7	
Vitigran 2 pCt.	5.3	0.1	0.6	2.2	2.0	2.5	2.7	3.7	4.5	4.6	4.7	332.9	0.5	24.3	80.9	
» 1 pCt.	15.5	0.1	0.7	2.2	2.2	2.8	2.8	4.0	4.7	4.8	5.0	326.7	1.0	24.0	78.4	
Kobberkalk »Bayer« 0.5 pCt.	6.8	0.1	0.8	2.2	2.3	2.8	3.2	3.9	4.6	4.7	5.0	316.3	0	23.9	75.7	
» » 0.4 pCt.	10.8	0	0.8	2.1	2.2	2.5	3.2	3.8	4.6	4.8	5.0	317.5	0	23.5	74.5	
Silisan 5 pCt.	20.3	0	1.1	2.4	2.5	2.9	3.2	4.1	4.7	4.9	5.0	317.9	1.0	23.9	76.1	
II. King Edward, $^{20}/_7$ og $^{19}/_8$:																
Ubehandlet	91.5	1.4	2.3	3.6	4.3	4.8	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	233.0	8.5	19.3	45.0	
Bordeauxvædske 2 pCt.	13.0	0	0.4	0.8	1.0	1.1	3.1	3.0	3.7	4.5	4.9	295.0	3.8	21.1	62.2	
Vitigran 2 pCt.	17.6	0.1	0.7	0.7	1.3	1.5	3.4	3.7	4.2	4.8	5.0	281.5	3.3	20.7	58.2	
» 1 pCt.	24.8	0.1	0.7	0.7	1.6	1.9	3.7	4.2	4.6	4.9	5.0	286.9	6.9	20.7	58.9	
Kobberkalk »Bayer« 0.5 pCt.	33.6	0.1	0.9	1.0	1.9	2.2	3.9	4.3	4.5	5.0	5.0	285.0	6.1	20.1	57.3	
» » 0.4 pCt.	33.2	0.1	0.9	0.9	2.2	2.8	4.2	4.7	4.7	5.0	5.0	273.9	3.8	20.4	55.9	
Silisan 5 pCt.	56.2	0.1	1.2	1.3	2.3	3.3	4.6	4.9	5.0	5.0	5.0	264.7	6.8	20.0	52.9	
III. Bintje, $^{22}/_7$ og $^{18}/_8$:																
Ubehandlet	91.8	2.8	4.1	4.1	4.5	4.8	5.0	5.0	5.0	—	—	339.3	16.0	21.5	72.9	
Bordeauxvædske 2 pCt.	3.8	0.4	0.6	0.7	0.9	2.3	2.5	3.8	3.8	—	—	359.6	1.2	23.5	84.5	
Vitigran 2 pCt.	8.2	0.4	1.1	1.6	1.3	3.7	3.8	4.5	4.8	—	—	335.0	2.4	22.6	75.5	
» 1 pCt.	16.4	0.9	1.4	1.8	1.9	3.8	3.9	4.6	4.9	—	—	350.0	3.5	22.1	77.3	
Kobberkalk »Bayer« 0.5 pCt.	22.2	0.7	1.7	1.4	2.1	3.5	3.9	4.6	4.8	—	—	360.5	4.2	22.2	79.9	
» » 0.4 pCt.	17.0	0.9	1.9	2.1	2.3	3.5	4.1	4.6	4.8	—	—	322.0	6.5	22.1	71.2	
Silisan 5 pCt.	69.8	1.3	2.4	2.5	3.3	4.2	4.5	4.9	5.0	—	—	329.8	8.9	21.8	71.8	

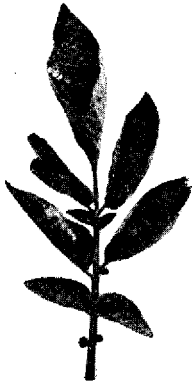

Juni 1942.

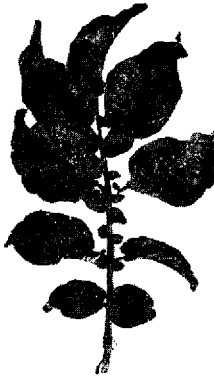
338. Meddelelse.

B. Vejledninger.

Bladrullesyge, Mosaiksyge og andre Virussygdomme paa Kartoffler.

Bladrullesyge.

Krøllemosaik.

Stregesyge.

Sygdomme, der følger med Læggekartoflerne, er ofte Aarsag til, at Udbyttet af Kartoffler bliver for lille; der er set adskillige Eksempler paa, at syge Læggekartofler kun har givet halvt Udbytte eller mindre i Forhold til sunde. De farligste af de Sygdomme, der overføres ved Knoldsmitte, skyldes Virus, og dette Forhold forværres ved, at de virussmittede Knolde som Regel ser normale ud. For at sikre sig sunde Læggekartofler maa de Marker, hvor de fremavles, kontrolleres flere Gange i Sommerens Løb. Sprøjtning eller Pudring, der er meget nyttig overfor Kartoffelskimmel, hjælper ikke mod Bladrullesyge eller andre Virussygdomme.

Ved Virus forstaas Smitstoffer, der efter de senere Aars Undersøgelser maa betragtes som Æggehvidestoffer af særlig Natur; i Planterne fremkalder de Sygdomme, hvoraf nogle er forholdsvis uskadelige, men andre ødelæggende. Hos Kartoffel er der fundet en Snese Arter af Virus; nogle af disse Virusarter kan ogsaa fremkalde Sygdom hos Tobak, Tomat o. a.

Bladlus, der suger paa syge Kartoffeltoppe, og derefter paa sunde Toppe, kan overføre Smitten, de fungerer som Virusspredere; saaledes spreder Ferskenlusen Kartofflens Bladrullesyge og Rynkesyge.

Nogle Virussygdomme kan spredes blot ved, at syge Toppe pisker mod sunde.

Kendetegnene (Symptomerne) paa Virussygdomme er ofte tvivlsomme. Stærk Gødskning og gode Vækstforhold i det hele taget kan gøre Sygdommene mindre iøjnefaldende. Symptomerne er tillige afhængige af Sorten, enkelte Kartoffelsorter

Bladrullesyg og sund *Juli* paa udpint Jord.

viser slet ingen ydre Tegn paa Sygdom, skønt de indeholder Virus og er smittefarlige, de er Smittebærere. Derfor kan en virksomhedsfuld Kontrol med Fremavl af Læggekartofler ikke udføres uden Erfaring og Kendskab til baade Kartoffelsorter og Sygdomme.

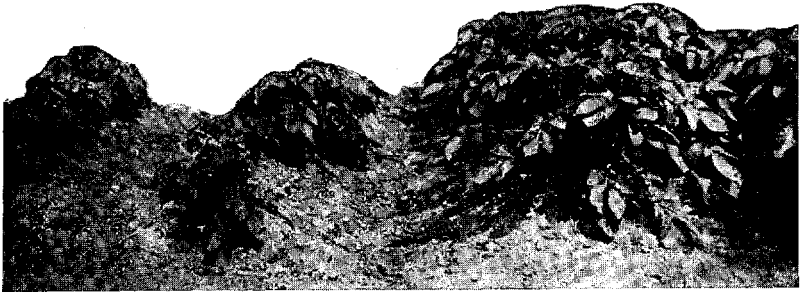
Bladrullesyge. Kartoffelplanter, der er blevet smittet samme Sommer (nye Angreb), kan vise en svag Indrulning af Topbladene, eller der er slet ingen ydre Sygdomstegn; jo tidligere paa Sommeren Smitten er indtruffet, des større Fare er der for, at alle de nye Knolde er smittede.

Syge Læggekartofler (gamle Angreb) kan spire langsomt og give svage Planter; Bladene er stive og kræmmerhusformet indrullede, mod Bladranden og paa Spidsen ses der ofte gule, rødlige eller brune Misfarvninger. Hos nogle Sorter er Væksten paafaldende opret. Ved stærk Gødskning og gode Vækstbetingelser iøvrigt kan Toppen blive ret frodig, og kun de nedre Blade er stive og skeformede; Angrebet overses da let, men Planterne er lige smittefarlige for deres Naboer, Udbyttet bliver forholdsvis lavt, og alle de nye Knolde er smittede.

I Sorter som Magnum Bonum og Svalöf Birgitta kan der findes 100 pCt. Bladrullesyge; der dannes da kun faa og smaa Knolde, og man kan risikere at høste mindre end man har lagt.

Bladrullesygen maa ikke forveksles med den Rullen, der skyldes Sortbensyge, Larvegnav o. a. Beskadigelser af Stænglen, samt Tørke; i disse Tilfælde er Bladene snarest blødere end normalt.

Rynkesyge. Bladene er fint rynkede eller krusede, de nedre Blade knækker let af ved Stænglen; ofte er Toppens Vægt svag og Modningen indtræffer 2—4 Uger for tidligt. I Sorter som

Rynkesyge *Bintje* til venstre, sunde *Bintje* til højre.

Bintje og King Edward kan Udbyttet gaa ned med 30—60 pCt.; hvor disse Sorter er udbredte, er Rynkesyge mindst lige saa skadelig som Bladrullesyge.

Stregesyge skyldes samme Virus som den lige nævnte Rynkesyge; paa Bladribbernes Underside ses sortbrune Streger, Bladene knækker ofte af, saa at der kun sidder en lille Dusk tilbage i Toppen. I Bladkødet kan der findes kantede, sortbrune Pletter; Bladpladen kan være rynket eller plan. Angreb er ikke sjældne i Majestic og Up to date; de angrebne Planter kan give meget lille Udbytte, og de er smittefarlige.

Mosaiksyge kendes i flere Former, af hvilke særlig skal fremhæves *Krøllemosaik*, hvor Bladpladerne er uregelmæssigt bugtede op og ned og Farven mere eller mindre spættet eller marmorert i lysegrønne, gulgrønne og grønne Toner (ses bedst i gennemfaldende Lys). Selvom Skaden ved *Krøllemosaik* er mindre end ved Bladrullesyge og Rynkesyge, bør Sygdommen altid bekæmpes i Fremavlen, bl. a. fordi de syge Planter kan være farlige Naboer for andre Kartofler. *Simpelmosaik* ses

tydeligst tidlig paa Sommeren, og naar Bladene holdes i Skygge; Bladpladen er praktisk talt plan, men Farven er svagt spættet i lysere og mørkere grønne Toner; Simpelmosaik er ofte vanskelig at erkende. Tabene synes hidtil ikke at have været store, men Sygdommen bør dog bekæmpes, naar der gives Lejlighed dertil i Fremavlen.

Stregesyge.

Bekæmpelse. I Landets mildere Egne, hvor der er mange Haver og Drivhuse, er Bladlusene talrigst, og her smittes Kartofflerne hurtigt med Virus. Gentagne Forsøg og praktisk Erfaring har vist, at det er meget rentabelt regelmæssigt at indføre Læggekartofler fra mere barske Egne, særligt naar der her bevidst arbejdes paa at fremavle sunde Læggekartofler. Flere Steder er der organiseret en Fremavlkontrol, hvorved Fremavlsmarkerne gennemgaas flere Gange i Sommerens Løb og mistænkelige Planter og deres Naboer opgraves. Marker, der ligger over en vis, lille Procent syge Planter, udelukkes helt fra Anerkendelse. Prøver

fra de anerkendte Marker samles sammen i Kontrolmarker, hvor de forskellige Partier kan sammenlignes paa lige Fod.

Sunde Læggekartofler fra den kontrollerede Fremavl kan faas gennem Landbrugs- og Havebrugsorganisationerne.

Virussygdomme o. a. Kartoffelsygdomme omtales i Afhandlinger af Henning P. Hansen i Tidsskrift for Planteavl Bd. 42, S. 631, Bd. 46, S. 355 og 363 og vises i Farvetavler i den af Det kgl. danske Landhus-holdningsselskab udgivne Kartofflens Sygdomme (1940).

Forsøg med Virussygdommenes Betydning for Kartoffelavlens omtales i 220. Meddelelse fra Statens Forsøgsvirksomhed (1934), 263. Meddelelse (1937) og i 334. Meddelelse (1942) samt i 155. Beretning (1922).

Knoporme.

Knopormene er Sommerfuglelarver, hørende til Uglernes Familie. Herhjemme er Ageruglen den hyppigst forekommende Art som Skadedyr, men flere andre Arters Larver gør dog ogsaa Skade nu og da, og de gaar alle under Fællesbetegnelsen Knoporme.

Ageruglen (*Agrotis segetum*) er en ret stor Sommerfugl (Vingefang ca. 4 cm) med overvejende graabrun gul Farve. Larven (Knopormen Fig. 1) er glinsende skiddengraa eller rødliggraa med 3 mørkere Længdelinier paa Ryggen og mange smaa, sorte Pletter. Hovedet er brunt med kraftig Bidemund. Larven har, naar den forstyrres, Tilbøjelighed til at rulle sig ringformet sammen, og den maaler som fuldvoksen 4—5 cm.

Ageruglen flyver overvejende i Maj—Juli og lægger Æg paa baade Kulturplanter og Ukrudtsplanter, maaske ogsaa paa Stubrester, halmet Gødning o. lign., og de nyklækkede Larver lever af Gnav i Bladene. I Begyndelsen er Larverne lyselskende og lever Døgnet rundt paa Planterne; men snart bliver de lyssky og tilbringer da Dagen i Jorden, hvor de gnaver af Rødder eller underjordiske Stængeldele (Fig. 2), medens de om Natten kommer op paa Jordoverfladen og æder af Planterne. De kan herved krybe op paa Bladene og æde af disse; men hyppigt gnaver de Planten over ved Jordoverfladen, saaledes at den vælter, og derefter fortæres Bladene.

I unge Roemarker ødelægges Plante efter Plante, saaledes at der opstaar Spring i Rækkerne, og er der mange Larver, bliver Springene til store, sammenhængende Pletter, eller hele Marken kan ædes Rub og Stub. Hvor en Mark saaledes er ædt op, kan de sultne Larver vandre i Massevis paa Jordoverfladen til Nabomarker og rasere disse fra Indvandringssiden. I ældre Roemarker nøjes Larverne ofte med at gnave i Roelegemet, som herved bliver slemt medtaget og vanskeligt at rense for vedhængende Jord. Paa samme Maade begnaves Gulerødder, Kartoffler o. lign.

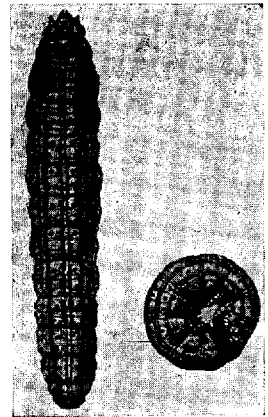

Fig. 1. Knoporme, set fra Rygsiden og sammenrullet

Fig. 2. Kaalroe med Gnav af Knoporme.

I Haver gaar det ud over Kaal, Rødbeder, Selleri, Porrer og mange andre Køkkenurter, som overgnaves og fortæres paa samme Maade som unge Roeplanter. Ogsaa Prydplanter, som nyplantede Chrysanthemum, Asters o. lign., gaar det ud over, kort sagt enhver Plantearart, som dyrkes paa den Jord, hvor Larverne findes.

Knopormeangrebene begynder i Reglen i Juli Maaned og fortsættes Resten af Sommeren og Efteraaret (August—Oktober). Det følger af denne forholdsvis sene Optraeden, at sent saaede Roer (Frøkaalroer, Bede-Stiklinger til Frø, Turnips o. lign.) og i Haver nysaaede eller nyudplantede Planter er mest udsatte for Ødelæggelse. Larverne overvintrer i Jorden og kan næste Foraar gøre sig bemærket et Stykke Tid, inden Forpupningen finder Sted. Naar der undtagelsesvis finder stærke Foraarsangreb Sted, som det var Tilfældet i Maj—Juni Maa-

ned i de seneste Aar, drejer det sig i Reglen om andre Arter end Ageruglens Larver.

Direkte Bekæmpelse kan gennemføres med udmærket Virkning. Saa snart Angreb bemærkes, udstrøs der Cryocid-Giftklid paa følgende Maade, idet de angivne Mængder gælder til 1 ha (10 000 m²).

50 kg Hvedeklid blandes omhyggeligt med 3 kg Cryocid. 3 kg Melasse eller Sukker opløses i 30—40 Liter Vand, og Klidblandingen fugtes hermed, saaledes at den faar en passende, ikke for tør og heller ikke for fugtig Konsistens, saa at den let lader sig udstrø med Haanden (eller paa store Arealer med Maskine, f. Eks. en Gødningsspredere) paa det angrebne Areal. Udstrøningen foretages saa jævnt som muligt paa Jorden og helst om Aftenen, saa Udtørring ikke finder Sted, inden Larverne om Natten søger Klidblandingen, som efter Fortæring virker dræbende paa dem. Stærk Regn Natten efter Udstrøning kan udvaske Giften, saa Virkning udebliver, og Udstrøningen maa da gentages. — Hvor Bekæmpelse ikke er foretaget i Tide, saa Omsaaning eller Omplantning bliver nødvendig, bør der forinden udstrøs Cryocid-Klid, saaledes at den nye Plantebestand ikke ogsaa ødelægges. I store Roer, hvor Larverne finder tilstrækkelig Føde nede i Jorden og derfor sjældent kommer op til Jordoverfladen, er Virkningen af Udstrøning ofte for ringe.

I Stedet for Cryocid kan anvendes Schweinfurtergrønt (1 kg til 50 kg Hvedeklid pr. ha — Forsigtig — stærk Gift!); men Virkningen heraf har i danske Forsøg ikke været saa god, som af Cryocid.

10. September 1942.

340. Meddelelse. A. Forsøgsresultater

Kvælstofgødning til Vintersæd.

Til Belysning af Spørgsmaalet, om Kvælstofgødningen til Vintersæd udnyttes bedst ved at udbringes ad een Gang om Foraaret eller ved, at Halvdelen gives om Efteraaret ved Vintersædens Saaning og Halvdelen om Foraaret, er der i Aarene 1927—36 gennemført en Række Forsøg paa Sandjord ved Askov (Lundgaard) og Tylstrup og paa let lermuldet Jord ved Lyngby Forsøgsstation.

Som Prøvegødning »1 Kvælstof« er til Rug anvendt 30 kg Kvælstof og til Hvede 60 kg Kvælstof pr. ha. Hovedresultatet af Forsøget fremgaar af følgende Oversigt.

		Udbytte og Merudbytte mod Ikke-kvælstofgødet			
		Kærne, hkg pr. ha			
Ugødet		$\frac{1}{2}$ Kvælstof	1 Kvælstof	$\frac{1}{2}$ ved Saatid	
		Foraar	Foraar	$\frac{1}{2}$ Foraar	
Chilesalpeter					
Lundgaard, Rug	.....	15.6	4.3	8.2	4.0
Tylstrup, »	.....	20.4	3.9	7.4	4.0
Lyngby, Hvede	.....	25.2	5.7	7.4	6.5
Svovlsur Ammoniak					
Lundgaard, Rug	.....	15.3	3.3	6.4	3.4

Paa alle tre Forsøgssteder har Merudbyttet været størst, naar al Kvælstofgødningen er udbragt om Foraaret, og $\frac{1}{2}$ Kvælstofgødning udbragt ad 1 Gang om Foraaret har ved Lundgaard og Tylstrup givet meget nær samme Udbytte som 1 Kvælstofgødning udbragt med Halvdelen ved Vintersædens Saaning og Halvdelen om Foraaret. Udvaskningen har her været saa stor, at Kvælstofgødning om Efteraaret ingen Virkning har givet. Ved Lyngby, hvor Nedbøren er mindre, har Udbringning ad 2 Gange klaret sig relativt bedre, men ogsaa her har Ud-

førsel af al Kvælstofgødningen om Foraaret dog gennemsnitligt givet det største Udbytte.

En Optælling af Antal Tilfælde, hvor Udstrøning ad 1 eller 2 Gange har staaet højest i Kærneudbytte, giver følgende Resultat:

	Antal Tilfælde med højest Udbytte	
	1 Kvælstofg. Foraar	$\frac{1}{2}$ ved Saatid $\frac{1}{2}$ Foraar
Lundgaard, Chilesalpeter	9	0
Tylstrup, »	9	0
Lynghy, »	5	3
Lundgaard, Sv. Ammoniak	9	0

Ved Lundgaard og Tylstrup har samtlige Forsøg og ved Lynghy 5 af 8 Forsøg givet det største Merudbytte for Udbringning af al Kvælstofgødningen om Foraaret.

I Forsøgene er det ofte iagttaget, at de ved Saatid kvælstofgødede Parceller stod mere frodig grønne om Foraaret end de øvrige Parceller, der ikke var tilført Salpeter. Men Forsøgene viser, at naar al Kvælstofgødningen udbringes om Foraaret, varer det ikke længe, inden disse Parceller kommer foran i Væksten og ved Høst i de allerfleste Tilfælde giver langt det største Udbytte.

Udførlig Beretning (365.) om de omtalte Forsøg findes i Tidsskrift for Planteavl, 47. Bd.

3. December 1942.

341. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Undersøgelser over Frostens Nedtrængen i Jorden.

Paa Statens Forsøgsstationer er der i nogle Aar, hvor Vinteren har været forholdsvis streng, foretaget Undersøgelser over, hvor dybt Frostent trængte ned i Jorden.

Maalingerne er foretaget paa jævn, saa vidt muligt ikke snedækket Jord, efter at Jorden var hakket op i tilstrækkelig Dybde til med Sikkerhed at finde Grænsen mellem frossen og ikke frossen Jord. Tidspunktet for Maalingerne har været ved

Frostperiodens Slutning, eller naar Frosten har været aftagende, idet man har søgt at maale de størst forekommende Frostdybder.

Frosten har i de Aar, Undersøgelserne er foretaget, gennemgaaende været fra Slutningen af December til hen i Marts, og til Karakterisering af Frostens Strenghed er i Tabel 1 anført Gennemsnitstemperaturen for Januar og Februar Maaneder de paagældende Aar i Sammenligning med Normaltemperaturen for disse Maaneder. I Gennemsnit ligger Aarene, hvor Frostdybden er maalt, med en Temperatur, der er 2 til 7 Grader under Normalen for Januar og Februar Maaneder.

I Tabel 2 gives en Oversigt over de maalte Frostdybder samt omtrentlige Dato for Frostperiodens Begyndelse og Dato for Maalingernes Udførelse.

Den største Frostdybde paa ubevokset Jord er i 1923—24 maalt ved Tylstrup, hvor Frostdybden var 89 cm, i 1928—29 ved Spangsbjerg, 105 cm, i 1939—40 ved Borris, 135 cm, i 1940—41 ved Studsgaard, 152 cm, og endelig i 1941—42 ved Tylstrup, hvor den var 115 cm. De laveste Frostdybder er maalt paa Forsøgsstationer Øst for Storebælt, hvor Frostdybden paa ubevokset Jord laa mellem 38 og 99 cm.

Paa Mosestationen ved Fossevangen var Frostdybden dog endnu lavere, nemlig fra 34 til 68 cm.

Frostdybden er paavirket af flere andre Faktorer end Temperaturen, idet Snelæg, Læforhold, Jorddække, Vindstyrke m. m. har Indflydelse paa Frostens Nedtrængen, ligesom ogsaa Jordens Art, Beliggenhed, Muld- og Vandindhold spiller en Rolle

De foretagne Maalinger er dog saa faa og spredte, at de ikke kan tjene til Udredning af herunder hørende Forhold. Derimod giver de en Antydning af, hvilke Frostdybder der kan ventes under lignende Vejrforhold.

En Sammenligning mellem Frostdybderne paa ubevokset og græsbevokset Jord viser, at et Græstæppe virker noget isolerende for Frostens, bl. a. ogsaa fordi Græsset let fastholder et lille Snelæg.

Paa nogle Stationer er foretaget enkelte Undersøgelser og Optegnelser vedrørende Læets Indflydelse paa Frostdybden. Gennemgaaende synes Læet ikke at betyde noget videre for Frostens Nedtrængen, men ved indtrædende Snefald kan Læet

faa Indvirkning paa Snelagets Tykkelse og dermed indirekte paa Frostdybden.

	Frostdybde 89 cm		
<i>Ubevokset Jord.</i>	3. April	9. April	19. April
optøet fra oven.....	4 cm	24 cm	53 cm
optøet fra neden.....	3 cm	16 cm	25 cm
<i>Græsbevokset Jord.</i>	Frostdybde 51 cm		
optøet fra oven.....	0 cm	8 cm	38 cm
optøet fra neden.....	0 cm	5 cm	8 cm

I 1924 er der ved Tylstrup paa let sandmuldet Jord foretaget en enkelt Undersøgelse over, hvor hurtigt og paa hvilken Maade Jorden tøde op.

Resultatet angives i ovenstaaende Tabel.

Der synes altsaa ogsaa at foregaa en betydelig Optøning af det frosne Jordlag fra neden.

Bilag til 341. Meddelelse.

Tabel I.

	Gennemsnitstemperatur											
	Normal		1924		1929		1940		1941		1942	
	Jan.	Feb.	Jan.	Feb.	Jan.	Feb.	Jan.	Feb.	Jan.	Feb.	Jan.	Feb.
Abed.....	0.0	0.1	÷2.5	÷2.7	÷3.0	÷8.8	÷5.9	÷7.4	÷5.5	÷2.5	÷6.2	÷5.7
Tystofte...	0.0	÷0.1	÷2.5	÷2.9	÷3.0	÷7.9	÷4.6	÷7.0	÷6.3	÷2.9	÷6.3	÷6.2
Lyngby....	÷0.5	÷0.7	÷3.1	÷3.4	÷3.3	÷7.4	÷4.9	÷7.3	÷6.5	÷3.2	÷6.8	÷6.8
Aarslev....	÷0.1	÷0.2	÷2.1	÷2.6	÷2.9	÷7.3	÷5.4	÷7.2	÷5.7	÷3.2	÷7.1	÷6.7
Blangsted..	0.2	0.1	÷1.9	÷2.0	÷2.6	÷8.0	÷5.1	÷7.0	÷5.7	÷3.2	÷6.8	÷6.4
Jyndeved..	—	—	—	—	—	—	—	—	÷5.7	÷3.1	÷7.0	÷6.0
Højer.....	—	—	—	—	—	—	÷6.3	÷7.2	÷6.3	÷3.1	÷7.7	÷5.9
Ribe.....	—	—	—	—	—	—	÷5.6	÷6.7	÷5.8	÷3.0	÷6.9	÷5.8
Spangsbjerg	0.9	0.3	÷1.6	÷1.4	÷3.7	÷7.4	÷4.1	÷6.4	÷5.7	÷2.9	÷6.5	÷5.5
Askov.....	0.0	÷0.1	÷1.8	÷1.8	÷3.3	÷7.7	÷5.4	÷6.7	÷6.3	÷3.4	÷6.8	÷6.3
Borris....	0.0	÷0.2	÷1.5	÷1.6	÷3.0	÷6.9	÷4.8	÷6.6	÷6.4	÷3.5	÷7.1	÷6.0
Studsgaard	÷0.2	÷0.5	÷1.9	÷2.0	÷3.8	÷7.4	÷5.2	÷7.4	÷7.3	÷3.7	÷7.6	÷6.7
Hornum...	÷0.1	÷0.5	÷1.9	÷2.1	÷2.8	÷7.0	÷4.8	÷7.6	÷7.6	÷4.1	÷7.6	÷7.1
Tylstrup...	÷0.3	÷0.5	÷2.1	÷2.0	÷2.8	÷7.0	÷4.4	÷8.0	÷8.3	÷4.8	÷7.8	÷7.3
Fossevangen	÷0.2	÷0.6	÷2.0	÷2.5	÷2.6	÷7.2	÷4.8	÷8.6	÷8.1	÷4.5	÷8.0	÷7.5

Omr. Dato f. Frostperiodens Beg.:	Frostdybde, cm.														
	1924			1929			1940			1941			1942		
	20/12 23			80/12 28			26/12 39			13/12 40			5/1 42		
	Maaledato	ubevokset Jord	græsbev. Jord	Maaledato	ubevokset Jord	græsbev. Jord	Maaledato	ubevokset Jord	græsbev. Jord	Maaledato	ubevokset Jord	græsbev. Jord	Maaledato	ubevokset Jord	græsbev. Jord
Lermuld:															
Abød	27/3	60	53	19/3	42 ¹⁾	36 ¹⁾	4/8	60 ¹⁾	10 ²⁾	21/2	50 ¹⁾	30 ¹⁾	20/3	60 ¹⁾	50 ¹⁾
Tystofte	81/1	40	24	—	—	—	23/2	81	71	1/3	90	78	24/3	93	85
Lyngby	—	—	—	11/3	38	38	22/2	99	75	22/2	85 ¹⁾	69 ¹⁾	17/3	91 ¹⁾	72 ¹⁾
Aarslev	14/3	46	36	—	—	—	22/2	92	76	21/2	86	75	10/3	88 ¹⁾	74 ¹⁾
Blangsted	21/2	52	26	5/3	59	42	27/2	90 ¹⁾	60 ¹⁾	23/2	82 ¹⁾	70 ¹⁾	10/3	80	45 ¹⁾
Askov Lermark	21/3	66	42	0/3	79	49	28/2	94 ¹⁾	65 ¹⁾	13/2	64 ¹⁾	62 ¹⁾	—	—	—
Sandmuld:															
Jyndeved	—	—	—	—	—	—	22/2	105	90	20/2	57	50	12/3	95	90
Askov Sandmark	21/3	58	45	—	—	—	—	—	—	20/2	40 ²⁾	63	10/3	100	95
Spangsbjerg	—	—	—	5/3	105	75	25/2	82 ¹⁾	33 ²⁾	1/3	80	62	20/2	74	53
Borris	—	—	—	8/3	79	52	23/2	135 ¹⁾	115 ¹⁾	19/2	65	65	—	—	—
Studsgaard	12/1	48	40	5/3	76	57	22/2	115 ¹⁾	109 ¹⁾	21/2	152	103	—	—	—
Hornum	15/3	59	37	7/3	97	85	21/2	82	67	25/2	89	64	10/3	76 ¹⁾	71
Tylstrup	15/3	89	51	4/3	97	55	22/2	92 ¹⁾	84 ¹⁾	11/2	111 ¹⁾	92 ¹⁾	10/3	115	103 ¹⁾
Marstkjord:															
Ribe	—	—	—	—	—	—	24/2	67 ¹⁾	55 ¹⁾	25/2	68 ¹⁾	53 ¹⁾	10/3	71	63
Højer	—	—	—	—	—	—	25/2	90 ¹⁾	85 ¹⁾	28/2	71	67	13/3	91	87
Mosejord:															
Fossevangen	22/1	37	30	8/3	34	26	28/2	43	27	8/2	58	46	20/3	68 ¹⁾	57 ¹⁾

1) 10—20 cm Sne ved Maalingen.

2) Mere end 20 cm Sne ved Maalingen eller paa anden Maade afvigende.

17. December 1942.

342. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.**Forsøg med forskellige Kalkmængder.**

Forsøg med forskellige Kalkmængder er gennemført paa let Sandjord ved Tylstrup, Askov (Lundgaard) og paa god Sandmuld ved Borris i 1922—1937. Da der ikke ved Forsøgsstationerne fandtes kalktrængende Arealer paa Lerjord, er der, for ogsaa at faa Forsøgsresultater fra saadanne Jorder, fra 1933 paa lejede Arealer gennemført tilsvarende Kalkforsøg paa let Lermuld ved Askov (Skovvangen) og paa god lermuldet Jord ved Rønhave paa Als og ved Stokkemarken paa Lolland.

I Forsøgene er anvendt fra 0 til 32000 kg kulsur Kalk pr. ha, saaledes at Forsøgene skulde kunne give Vejledning med Hensyn til, hvor store Kalkmængder man under forskellige Sædskifte- og Jordbundsforhold bør anvende.

Reaktionstallet saavel i de ukalkede som i de kalkede Parceller, bestemt i Jordprøver udtaget i Sandjordsforsøgene 1928 og i Lerjordsforsøgene 1934, fremgaar af følgende Oversigt:

	Reaktion efter Tilførsel af kulsur Kalk:					
	0	2000	4000	8000	16000	32000 kg
Tylstrup.....	5,0	5,2	5,5	6,1	6,9	7,6
Lundgaard	4,9	5,2	5,7	6,4	7,3	8,0
Borris.....	6,1	6,3	6,5	6,8	7,4	8,0
Askov.....	5,8	—	6,4	7,1	7,4	7,6
Rønhave	5,9	6,2	6,4	6,9	7,4	7,6
Stokkemarken	7,7	—	7,9	8,0	8,0	8,1

Den Kalkmængde, der medgaar til en vis Reaktionsændring, er forskellig paa forskellige Jorder. Jo lettere Jorden er, jo mindre Kalkmængder er nødvendige for at hæve Reaktions-tallet. Jordbundsundersøgelser i Forbindelse med Forsøgene viser, at man i Laboratoriet gennem en »Kalkbehovsbestemmelse« med rimelig Nøjagtighed kan angive, hvilke Kalkmængder der kræves til en vis Reaktionsændring i Marken.

En Oversigt over Udbytteforsøgene paa Sandjord for Aarene 1922—1937 og en foreløbig Opgørelse af Resultaterne fra Lerjordsforsøgene for 1933—1938 er meddelt i omstaaende Tabeller, hvor Udbyttet for de forskellige Afgrøder saavel som for Sædskifterne som Helhed er omregnet i hkg F.-E. pr. ha. For ogsaa

at faa repræsenteret lave Reaktionstal paa Lerjorden er et Forsøgsled paa ukalket Jord ved Askov og Stokkemarke tilført 1280 kg Svovl pr. ha, svarende til en Kalkbortførsel paa ca. 4000 kg kulsur Kalk pr. ha.

Resultaterne for de enkelte Afgrøder viser følgende: Af Kornarterne er Byg særlig ømfindtlig overfor Kalkmangel og taaler godt et højt Reaktionstal. Havre vokser godt til ved relativ lav Reaktion, men angribes ofte stærkt af Lyspletsyge, naar Jorden »overkalkes«. For Vintersædens Vedkommende giver Forsøgene ikke sikre Oplysninger, fordi Hveden og Rugen i Reglen er saaet efter Kløvergræs, der paa de kalkede Parceller kan give en Kvælstof-Eftervirkning.

Bederøer (Runkelrøer og Sukkerroer) er meget ømfindtlige for Kalkmangel, men naar Reaktionen bliver for høj, angribes de af Tørforraadnelse (Bormangel), og Udbyttet daler. Kaalrøer taaler lavere Reaktion end Foderbeder, men lider ligesom disse ved for højt Reaktionstal af Bormangel, der giver sig Udslag i Form af Marmorering med Kærneraad. Enkelte Forsøg viser, at Kaalbroksvampens Angreb aftager væsentligt ved Kalkning. Kartofler trives godt selv ved lav Reaktion, men angribes stærkt af Skurv ved for højt Reaktionstal.

I Græsmarksafgrøder har Indholdet af Bælgplanter i Reglen været større paa de kalkede end paa de ukalkede Parceller. Forsøgene viser, at Sneglebælg stiller betydeligt større Krav til Kalk end Rødkløver. Rundbælg og Kællingetand taaler lav Reaktion.

Hvilken Reaktion, man bør tilstræbe ved Kalkning, afhænger af Jordtype og af Sædskiftets Afgrøder. Der henvises her til omstaaende Tabeller med Udbyttetotal for de enkelte Afgrøder. Det fremgaar heraf, at for stærk Kalkning baade paa Sandjord og Lerjord ofte giver sig Udslag i de ovenfor omtalte »Mangelsygdomme« — og dermed en Nedgang i Afgrødernes Størrelse. En gentagen Tilførsel af 3—5000 kg Kalk pr. ha vil derfor ofte være at foretrække fremfor paa een Gang at anvende for store Kalkmængder. Dertil kommer, at Forsøg viser, at Udvaskningen af Kalk er forholdsvis størst, naar Reaktionstallet er højt. Det er ogsaa af denne Aarsag mest økonomisk ikke at kalke for stærkt.

I Forsøg paa Sandjord ved Lundgaard og paa Lermuld ved Askov og Rønhave har Mergel og Jordbrugskalk med

samme Indhold af kulsur Kalk ligesom i ældre Forsøg givet meget nær samme Merudbytte. Spørgsmaalet om, hvilke Former for Kalk eller Mergel man bør foretrække, vil i Hovedsagen være afhængigt af, i hvilken Kalkform man har 1 Ton kulsur Kalk billigst paa Marken. Paa Mosejorder og lette Sandjorder vil Mergel dog i Reglen være at foretrække, selv om Prisen ligger lidt højere end i de rene Kalkformer.

Bilag til 342 Meddelelse.

Forsøg med forskellige Kalkmængder.
Udbytte i hkg F.-E. pr. ha.

Lerjord	Svovl 1280 kg	Ukal- ket	kg kulsur Kalk				
			2000	4000	8000	16000	32000
Askov							
Reaktionstal 1934.....	4.9	5.8	—	6.4	7.1	7.4	7.6
Hvede	35.4	44.2	—	44.8	44.0	44.0	44.8
Byg	23.5	33.0	—	36.0	37.0	38.6	39.1
Havre	34.3	36.4	—	36.3	36.2	36.1	35.5
Runkelroer	54.8	86.8	—	95.8	95.8	76.7	67.4
Kaalroer	76.1	79.0	—	79.7	77.0	74.7	68.8
Kløver-Græs 1. + 2. Aar.	57.3	66.7	—	66.5	64.9	64.8	64.8
Gens. af Sædskiftet	40.2	49.5	—	51.3	50.7	47.8	45.7
Stokkemærke							
Reaktionstal 1934.....	6.9	7.7	—	7.9	8.0	8.0	8.1
Hvede	45.3	44.7	—	44.8	44.4	44.4	43.8
Byg	44.2	44.1	—	44.2	45.0	45.0	44.9
Havre	38.2	38.5	—	38.4	39.2	38.8	39.5
Sukkerroer	71.3	69.8	—	67.0	65.1	64.7	64.3
Kaalroer	53.7	55.5	—	53.3	55.0	53.7	53.2
Kløver-Græs.....	31.3	31.0	—	31.6	31.2	31.6	31.2
Gens. af Sædskiftet	47.4	47.3	—	46.6	46.7	46.4	46.2
Rønhave							
Reaktionstal 1934.....	—	5.9	6.2	6.4	6.9	7.4	7.6
Hvede	—	50.5	48.5	48.4	49.5	49.3	52.1
Byg	—	45.3	45.4	45.3	47.3	48.3	50.2
Havre	—	46.8	46.3	45.8	46.1	45.7	46.1
Runkelroer.....	—	72.7	79.2	81.3	82.6	72.1	69.0
Kaalroer	—	74.5	72.5	72.0	68.1	57.2	54.1
Kløver-Græs 1. + 2. Aar.	—	83.0	82.3	81.3	79.9	80.6	82.2
Gens. af Sædskiftet	—	52.9	53.6	53.7	53.9	51.1	51.3

Bilag til 342 Meddelelse.

Forsøg med forskellige Kalkmængder.
Udbytte i hkg F.-E. pr. ha

Sandjord	Ukalket	kg kulsur Kalk				
		2000	4000	8000	16000	32000
Tylstrup						
Reaktionstal 1928	5.0	5.2	5.5	6.1	6.9	7.6
Rug.....	31.5	32.1	33.0	35.1	36.8	37.0
Byg.....	22.7	26.4	28.0	30.3	32.8	33.4
Havre.....	27.5	28.7	29.2	30.1	31.8	30.4
Runkelroer	25.0	28.5	34.7	41.7	46.4	45.0
Kaalroer	66.4	67.9	69.0	71.3	70.1	65.9
Kartofler	72.1	72.6	74.7	75.3	74.4	71.9
Rødkløverbl. 1. + 2. Aar.....	34.0	37.3	40.0	42.5	43.3	43.6
Sneglebælg	7.3	7.4	8.2	10.4	13.4	14.4
Sædskiftet m. Runkelroer ...	26.8	28.5	30.3	32.7	34.3	33.7
— - Kartofler	32.7	34.1	35.3	36.9	37.8	37.1
Lundgaard						
Reaktionstal 1928	4.9	5.2	5.7	6.4	7.3	8.0
Rug.....	23.5	24.9	25.8	26.3	27.2	26.7
Byg.....	17.0	20.7	22.3	23.8	24.8	25.0
Havre.....	20.8	21.8	21.9	22.0	21.5	18.7
Runkelroer	40.9	48.5	54.1	58.0	58.0	52.4
Kaalroer	53.3	57.8	59.4	60.0	58.4	54.6
Kartofler	68.7	72.7	75.4	74.8	74.0	69.6
Rødkløverbl. 1. + 2. Aar.....	27.5	32.2	35.9	38.1	37.7	38.3
Sneglebælg	6.2	7.3	7.9	10.0	12.0	12.2
Sædskiftet m. Runkelroer ...	23.7	26.7	28.4	29.8	30.0	28.5
— - Kartofler	27.1	29.7	31.1	31.9	32.0	30.6
Borris						
Reaktionstal 1928	6.1	6.3	6.5	6.8	7.4	8.0
Rug.....	29.0	29.5	29.1	29.2	29.7	30.0
Byg.....	40.3	40.1	40.3	41.0	41.7	41.5
Havre.....	34.2	34.3	34.6	34.2	34.1	33.1
Runkelroer	54.8	55.8	56.7	57.0	56.2	54.1
Kaalroer	60.1	61.3	61.2	63.7	64.0	61.4
Kartofler	63.6	63.8	63.7	62.5	62.2	62.0
Rødkløverbl. 1. + 2. Aar.....	57.1	58.2	56.9	56.3	54.7	55.5
Sneglebælg	12.5	12.9	13.3	17.3	18.8	19.3
Sædskiftet m. Runkelroer ...	36.0	36.5	36.5	37.3	37.4	36.7
— - Kartofler	37.1	37.5	37.4	38.0	38.2	37.7

14. Januar 1943.

343. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.**Foreløbig Meddelelse om Forsøg med Bygsorter
1941 og 1942.**

I Aarene 1941 og 1942 er der paa Statens Forsøgsstationer ved Aakirkeby, Lyngby, Tystofte, Abed, Blangsted, Højer, Askov, Borris og Tylstrup udført Sortsforsøg med Byg, hvori de tre ældre Sorter Abed Maja-Byg, Abed Kenia-Byg og Abed Archer-Byg er sammenlignet med en Række nye Sorter, der er tiltrukket paa Abed Planteavlsstation ved Krydsning mellem Maja-Byg og Kenia-Byg samt en engelsk og en irsk Archer-Byg.

Resultaterne af de 2 første Aars Forsøg meddeles med Forbehold, idet Forsøgene er 4-aarige og endelig Beretning vil derfor først kunne ventes, naar yderligere 2 Aars Resultater foreligger.

Gennemsnitsresultater af Forsøg 1941 og 1942:

	Kærne- udbytte hkg pr. ha	Forholdstal for		Karakter for Leje- tilbøjelighed 0—10 ¹⁾	Vægt af 1 Liter g	Vægt af 1 Korn mg
		Kærne	Halm			
Abed Maja-Byg.....	39.9	100	100	3.3	670	44.1
Abed Rigel-Byg.....	39.5	99	99	1.3	684	45.3
Abed Nr. 369.....	39.5	99	7	1.7	672	41.3
Abed Nr. 108.....	39.1	98	99	3.1	681	45.1
Abed Nr. 359.....	38.9	97	99	2.7	678	44.7
Abed Nr. 389.....	38.1	95	97	1.2	676	42.7
Abed Nr. 372.....	38.1	95	100	2.7	686	43.1
Abed Kenia-Byg.....	37.5	94	99	1.6	681	43.0
Engelsk Archer Byg....	36.0	90	114	4.4	674	44.3
Irsk Archer Byg.....	35.5	89	117	6.1	677	44.8
Abed Archer-Byg.....	32.0	80	113	3.2	669	44.7

I disse Gennemsnitsresultater er Aakirkeby ikke medregnet, fordi Resultaterne derfra for nogle Sorter var stærkt afvigende fra de andre Forsøgssteder.

Maja-Byg har ligesom i tidligere offentliggjorte Forsøg givet højest Udbytte, 39.9 hkg Kærne pr. ha, og Kenia-Byg 6 pCt. lavere Udbytte, 37.5 hkg pr. ha. De nye Sorter, som er fremgaaet af Krydsning mellem disse to Sorter, ligger alle mellem dem i Udbytte.

¹⁾ 0 = helt staaende, 10 = helt liggende.

Rigel-Byg giver kun 1 pCt. lavere Udbytte end Maja-Byg, men 5 pCt. mere end Kenia-Byg, har endnu stivere Straa end Kenia-Byg, og den har højere Rumvægt og større Kærner end de to Forældresorter.

Maja-Byg har middellangt Aks med ret store, fyldige Kærner, lidt lav Rumvægt, kort Straa, der knap er saa stivt som hos de øvrige tidlige Sorter. Den vegetative Udvikling er i Forsommeren kraftigere og Bladene lysere end hos de øvrige Sorter. Denne og de 7 følgende Sorter modner tidligt og samtidigt.

Kenia-Byg har ret kort Aks med lidt smaa, ret lyse og fyldige Kærner, men høj Rumvægt, Straaet er fint og stivt, en lille Smule længere end hos Maja-Byg. Buskningsevnen er stor.

Rigel-Byg har lidt længere Aks end Kenia, som Sorten i øvrigt ligner. Kærnen er stor og har høj Rumvægt. Straaet er fint og meget stivt. Længden som Kenia-Byg.

Abed Nr. 369. Akset er kort og ret tæt, den har smaa Kærner og ret lav Rumvægt. Straaet er lavt, Buskningsevnen stor, Straastivhed som Kenia. Sorten har givet højest Udbytte ved Aakirkeby.

Abed Nr. 108 har ret kort, temmelig blødt Straa, store Kærner og middelhøj Rumvægt.

Abed Nr. 359 har ligeledes vel blødt Straa, men ret god Kærnekvalitet.

Abed Nr. 389. Akset er ret kort med lidt smaa Kærner. Straaet er kort og meget stivt.

Abed Nr. 372 har middelgod Kærnekvalitet, lidt højere og blødere Straa end Kenia.

Engelsk Archer er ligesom den følgende Sort tilsendt fra Firmaet Nielsen & Smith, København. Den modner som de to andre Archer-Sorter 7—8 Dage senere end de foregaaende Sorter.

Akset er langt, noget aabent, Kærnen er ret stor. Rumvægten middel, Straaet er langt, 20—25 cm længere end hos de tidlige Sorter, og temmelig blødt.

Irsk Archer har lignende Aks og Kærnestørrelse som foregaaende. Rumvægten er god. Straalængden som hos foregaaende Sort, men Straaet er meget blødt.

Abed Archer har langt Aks, store Kærner, ret lav Rumvægt og langt Straa, der dog er forholdsvis stivt.

Bilag til 343. Meddelelse.

Sortsforsøg med Byg 1941 og 1942.

	hkg Kærne pr. ha											hkg Halm pr. ha Gennemsnit	Lejetilbøjelighed 0—10	Vægt pr. Liter g	Vægt af 1 Korn mg	8 Forsøg 1939-40 hkg Kærne pr. ha	
	Aakirkeby	Lyngby	Tystofte	Abed	Blangsted	Højer	Askov	Borris	Tylstrup	Gennemsnit ¹⁾							
										1941	1942						Begge Aar
Abed Maja.....	39.0	39.6	41.1	41.1	48.0	46.0	39.2	39.6	25.1	33.4	46.4	39.9	41.7	3.9	670	44.1	38.7
Abed Rigel.....	40.3	40.6	39.1	40.9	48.0	46.1	38.7	37.5	25.3	32.7	46.3	39.5	41.4	1.3	684	45.3	37.4
Abed Nr. 369.....	45.3	39.3	40.9	41.2	47.8	45.4	39.0	38.4	24.5	32.5	46.6	39.5	40.5	1.7	672	41.3	37.5
Abed Nr. 108.....	40.2	38.7	39.5	40.0	46.0	45.5	39.7	38.8	24.9	32.9	45.4	39.1	41.4	3.1	681	45.1	36.4
Abed Nr. 359.....	41.2	39.2	40.4	40.8	45.7	44.3	37.8	38.4	24.9	32.3	45.5	38.9	41.4	2.7	678	44.7	36.3
Abed Nr. 389.....	43.2	38.5	39.6	39.3	45.0	43.2	36.8	38.7	23.6	32.4	43.8	38.1	40.3	1.2	676	42.7	36.8
Abed Nr. 372.....	41.4	38.1	39.2	41.2	44.7	44.3	36.3	37.3	24.1	31.7	44.6	38.1	41.6	2.7	686	43.1	36.3
Abed Kenia.....	38.4	37.7	38.3	39.3	45.7	47.5	36.2	36.6	23.4	31.3	43.7	37.5	41.4	1.8	681	43.0	35.2
Engelsk Archer.....	38.2	32.1	37.6	38.4	44.3	42.0	35.2	34.7	24.2	30.0	42.1	36.0	47.4	4.4	674	44.3	»
Irsk Archer.....	32.6	31.1	33.1	38.2	43.2	41.7	34.7	33.3	23.6	30.2	40.9	35.5	48.3	6.1	677	44.8	»
Abed Archer.....	34.8	27.9	34.0	35.7	39.6	37.6	32.3	29.1	19.7	25.6	38.4	32.0	47.3	3.2	669	44.7	»

¹⁾ uden Aakirkeby.

28. Januar 1943.

344. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.**Forsøg med Havresorter 1939-1942.**

Ved Statens Forsøgsstationer er der i 1939—42 udført Forsøg med kendte og ret nye Havresorter og orienterende Forsøg med nye Sorter.

1. **Forsøgene** med kendte og nye Sorter er udført paa lermuldet Jord ved Aakirkeby, Lyngby, Tystofte, Blangsted og Askov, paa Marsk ved Højer og paa god Sandmuld ved Borris og Tylstrup samt paa meget let Sandjord ved Askov, Jyndeved og Studsgaard. Ved de 8 førstnævnte Stationer paa god Jord har Kærneudbyttet været over 30 hkg pr. ha, medens det ved de 3 sidstnævnte Stationer paa meget let Jord har været under 20 hkg. Forsøgene har omfattet nedennævnte 10 Sorter, hvoraf de 7 førstnævnte, der har deltaget i alle Forsøgene, anføres i Rækkefølge efter Kærneudbytte paa god Jord og med Gennemsnit sat = 100, medens de 3 sidstnævnte Sorter, som kun har deltaget i 2 Aars Forsøg, er omregnet i Forhold til disse.

Navn	Paa god Jord (over 30 hkg Kærne)			Paa meget let Jord (under 20 hkg Kærne)		
	Kærne		Halm	Kærne		Halm
	hkg pr. ha	Forholds- tal	hkg pr. ha	hkg pr. ha	Forholds- tal	hkg pr. ha
Svaløf Ørn-Havre...	37.3	102	44.1	17.5	109	28.4
Weibulls Nr. 12626 ..	37.2	102	47.5	14.9	93	31.5
Svaløf Nr. 01430.....	37.1	101	45.7	16.3	101	30.2
Svaløf Fold-Havre ..	36.8	101	44.8	16.9	105	29.2
Abed Nr. 30.....	36.8	100	44.0	16.2	101	28.7
Højer Nr. 10.....	36.0	98	40.1	15.2	94	26.8
Svaløf Stjerne-Havre	35.2	96	43.1	15.8	98	29.3
Abed Minor Havre ¹⁾ .	33.2	91	41.8	—	—	—
Borris Opus-Havre ²⁾	38.0	104	44.8	17.3	107	28.4
Borris Falk-Havre ²⁾ .	37.7	103	43.5	17.2	107	27.8

¹⁾ kun 1939—40.   ²⁾ kun 1941—42.

Svaløf Ørn-Havre. Af de 7 Sorter, som har deltaget i alle Forsøg, har Ørn-Havre givet højest Kærneudbytte — især af skalfri Kærne og navnlig paa meget let Sandjord. Halmudbyttet er middellangt. Straaet er middellangt og ret stivt. Sorten har hvidgul Kærne, som er ret lille, men tyndskallet og med ret høj Rumvægt. Kærnen er middeltidlig moden, men Straaet modner lidt senere, hvilket ved for tidlig Høstning kan volde Vanskelighed for en god Bjergning.

Navn	mg pr. Korn	pCt. Skal	kg pr. hl	Mod- nings- dato	Straa længde cm	Lejetilbøje- lighed 0—10 ¹)
Svaløf Ørn-Havre	32.6	25.6	51.2	$\frac{17}{8}$	93	1.8
Weibulls Nr. 12626	35.3	26.7	51.3	$\frac{13}{8}$	96	2.9
Svaløf Nr. 01430	35.9	26.7	50.4	$\frac{11}{8}$	98	1.5
Svaløf Fold-Havre	34.6	26.3	52.0	$\frac{11}{8}$	93	1.7
Abed Nr. 30	35.5	25.3	50.9	$\frac{10}{8}$	95	1.9
Højer Nr. 10	36.1	29.3	48.2	$\frac{11}{8}$	90	0.9
Svaløf Stjerne-Havre	35.6	26.5	50.7	$\frac{10}{8}$	93	2.3
Abed Minor-Havre	34.1	28.2	52.3	$\frac{8}{8}$	88	0.7
Borris Opus-Havre	31.9	26.5	50.9	$\frac{11}{8}$	96	1.9
Borris Falk-Havre	32.1	26.2	51.2	$\frac{11}{8}$	94	1.9

¹) 0 = helt staaende, 10 = helt liggende. De tre første, tørre og varme Aar gav næsten ingen Lejesæd.

Weibulls Nr. 12626 har paa god Jord givet omtrent samme Kærneudbytte som Ørn-Havre, men 15 pCt. mindre paa meget let Sandjord. Kærnen er gul, godt middelstor med ret høj Rumvægt og middelhøj Skalprocent. Sorten, der skrider og modner 2 Dage senere end Ørn-Havre, har været den mest halmrige, med ret langt og ret blødt Straa.

Svaløf Nr. 01430 har paa god Jord givet omtrent samme Kærneudbytte som Ørn-Havre, men 7 pCt. mindre paa meget let Sandjord. Kærnen er hvid, ret stor med middelhøj Rumvægt og Skalprocent. Sorten har det længste Straa af de prøvede Sorter, den er halmrig og lidt mere stivstraaet end Ørn-Havre.

Svaløf Fold-Havre, der tidligere benævntes Sol-Havre, har givet 1—3 pCt. Kærne mindre end Ørn-Havre. Kærnen er hvidgul, middelstor med meget høj Rumvægt. Sorten er middeltidlig med middellangt, ret stivt Straa.

Abed Nr. 30 har givet middelhøjt Kærneudbytte og noget over Middel af skalfri Kærne. Den har hvidgule, ret store, tyndskallede Kærner og middelhøj Rumvægt. Sorten har ret langt og ret stivt Straa.

Højer Nr. 10 har givet noget under Middel Kærneudbytte, navnlig paa den letteste Jord, og lavest Udbytte af skalfri Kærne og af Halm. I Forsøg paa Marsk, hvor den hører hjemme, har denne kort- og stivstraaede Sort givet ret højt Udbytte. Den har store, hvide Kærner med tyk Skal og lav Rumvægt.

Svaløf Stjerne-Havre har givet 6—10 pCt. mindre Kærneudbytte end Ørn-Havre. Kærnen er hvid og ret stor. Sorten har middellangt, ret blødt Straa.

Abed Minor-Havre, der særlig er beregnet for Mosejord o. l., omtales under Forsøg paa Mose.

Borris Opus-Havre har deltaget i Hovedforsøgene i 1941—42 og i orienterende Forsøg i 1939—40. Den har paa god Jord givet højest Kærneudbytte af samtlige Sorter og paa meget let Sand-

jord omtrent samme Udbytte som Ørn-Havre. Af skalfri Kærne har den ligesom Ørn-Havre givet højere Udbytte end de øvrige Sorter. Kærnen er ret lille, hvidgul, med middelhøj Skalprocent og Rumvægt. Sorten er lidt senere i Skridning, men modner samtidig med Ørn-Havre, og den har lidt længere, men ret stivt Straa.

Borris Falk-Havre har deltaget i samme Forsøg som Borris Opus-Havre og har givet omtrent samme Kærneudbytte. I øvrige Egenskaber svarer Sorten ogsaa nær til Opus-Havre. Begge Sorter, der er udvalgt af Borris Stand-Havre, udsendes først senere.

2. Orienterende Forsøg med nye Sorter er udført paa Lermuld ved Lyngby og Tystofte og paa god Sandmuld ved Borris. Forsøgene har omfattet nedennævnte 10 Sorter, hvoraf de 3 førstnævnte har deltaget i Forsøgene i 4 Aar og de følgende i 3 eller 2 Aar. Sorterne er opført i Rækkefølge efter Antal Forsøg. Resultaterne er omregnet i Forhold til Svaløf Ørn-Havre, der deltog som Maaleprøve.

Navn	Antal Forsøg	Kærne		Halm		pCt. Skal	kg pr. hl
		hkg pr. ha	Forholds- tal	hkg pr. ha	mg pr. Korn		
Svaløf Ørn-Havre	12	37.7	100	41.2	32.1	25.7	51.3
Petkus Flåmingsgold .	12	35.7	95	40.6	31.2	25.2	51.7
Svaløf Staal-Havre . . .	10	36.4	97	39.5	34.9	25.4	51.6
Weibulls Trio-Havre .	9	34.3	91	41.2	32.5	25.4	52.3
Svaløf Nr. 01431	7	36.4	97	39.2	34.7	24.9	51.5
Borris Opus-Havre . . .	6	38.0	101	42.5	31.1	26.1	50.7
Borris Falk-Havre . . .	6	37.9	101	42.2	30.5	25.7	51.0
Borris Nr. 271	6	37.0	98	39.6	32.5	26.3	50.5
Pajbjerg Nr. 117/43 . . .	6	33.2	88	42.7	30.1	28.6	47.5
Pajbjerg Nr. 24/14	6	31.2	83	42.8	29.2	29.3	45.3

Af disse Sorter indgik Borris Opus- og -Falk-Havre i 1941 i de ordinære Forsøg, og fra 1943 indgaar Svaløf Staal-Havre.

3. Forsøg paa Lav- og Højmosse ved Tystrup. Paa Lavmose har Forsøgene omfattet de samme 10 Sorter som paa Lermuld. De 8 førstnævnte Sorter, der har deltaget i alle Forsøgene, anføres i Rækkefølge efter Kærneudbytte, medens de 2 sidstnævnte, som kun har deltaget i 2 Aars Forsøg, er omregnet i Forhold til disse.

Forsøg paa Højmosse har omfattet 6 Sorter, hvoraf de 3 har deltaget i Forsøg paa Lavmose. I Forholdstal for Kærneudbytte er Svaløf Ørn-Havre sat = 100.

Navn	Lavmose 1939—42			Højmosen 1940—42		
	Kærne		Halm	Kærne		Halm
	hkg pr. ha	Forholds- tal	hkg pr. ha	hkg pr. ha	Forholds- tal	hkg pr. ha
Abed Minor-Havre ..	29.8	102	53.1	25.2	103	49.7
Svaløf Ørn-Havre ...	29.2	100	53.6	24.4	100	51.9
Svaløf Fold-Havre ...	28.1	96	56.1	—	—	—
Svaløf Nr. 01430	27.6	95	52.6	—	—	—
Weibulls Nr. 12626 ..	27.1	93	57.8	—	—	—
Abed Nr. 30	26.8	92	53.8	—	—	—
Svaløf Stjerne-Havre .	26.8	92	53.1	—	—	—
Højer Nr. 10	25.8	88	49.9	20.7	85	44.8
Borris Opus-Havre ¹⁾ .	29.9	102	57.8	—	—	—
Borris Falk-Havre ¹⁾ .	30.3	104	52.8	—	—	—
Borris Stand-Havre ..	—	—	—	22.8	93	56.5
Lyngby Hede-Havre .	—	—	—	22.3	91	51.9
Sort fransk Havre ..	—	—	—	19.7	81	49.5

¹⁾ kun 1941—42

Bilag til 344. Meddelelse.

Sortsforsøg med Havre 1939—1942.

Navn	God Jord							Meget let Jord			
	Aakinkeby	Lyngby	Tystofte	Blangsted	Askov Lerm.	Højer	Borris	Tylstrup	Askov Sandm.	Jyndeved	Studsgaard
	hkg Kærne pr. ha										
Svaløf Ørn-Havre	34.3	32.6	40.1	45.3	36.3	36.6	35.7	37.3	18.6	11.1	19.9
Weibulls Nr. 12626 ...	34.0	31.0	41.1	46.8	34.7	37.9	34.7	36.6	16.1	9.0	17.0
Svaløf Nr. 01430	35.8	31.3	40.1	45.2	36.1	36.3	34.3	36.7	17.7	9.5	18.7
Svaløf Fold-Havre	34.6	31.6	39.3	44.3	36.1	37.0	35.1	36.2	17.8	10.6	19.4
Abed Nr. 30	34.8	31.7	39.2	45.1	35.1	36.0	34.5	36.8	18.1	10.2	17.3
Højer Nr. 10	33.9	29.6	39.1	44.6	33.2	37.2	33.7	36.7	17.6	8.7	16.7
Svaløf Stjerne-Havre ..	35.5	30.4	37.0	43.5	32.8	35.0	33.1	34.6	17.8	9.4	17.4
Abed Minor-Havre ¹⁾ ..	31.3	28.1	35.9	41.6	31.4	35.3	—	—	—	—	—
Borris Opus-Havre ²⁾ ..	35.7	31.8	41.8	46.5	36.9	38.0	35.6	37.4	18.6	11.0	19.6
Borris Falk-Havre ²⁾ ..	34.5	31.9	42.2	45.1	36.5	37.9	35.1	38.1	18.5	10.9	19.3
Forholdstal for Kærneudbytte											
Svaløf Ørn-Havre	99	104	102	101	104	100	103	103	105	113	110
Weibulls Nr. 12626 ...	100	99	104	104	99	104	101	101	91	92	94
Svaløf Nr. 01430	103	102	102	100	103	99	101	101	100	97	103
Svaløf Fold-Havre	99	101	100	98	103	101	102	100	101	108	107
Abed Nr. 30	100	102	99	100	101	98	100	100	102	104	98
Højer Nr. 10	97	95	99	99	95	102	98	101	99	89	92
Svaløf Stjerne-Havre ..	102	97	94	97	94	96	96	95	101	96	96
Abed Minor-Havre ¹⁾ ..	90	90	91	92	90	96	—	—	—	—	—
Borris Opus-Havre ²⁾ ..	103	102	106	103	106	104	103	103	105	112	108
Borris Falk-Havre ²⁾ ..	99	102	107	100	105	104	102	105	105	111	107

¹⁾ 1939—40. ²⁾ 1941—42.

A b e d M i n o r-H a v r e har baade paa Lav- og Højmosse givet meget højt Kærneudbytte. Kærnen er middelstor, ret tykskallet og med højest Rumvægt. Sorten er tidlig moden, har det korteste og mest stive Straa og synes særlig egnet til Dyrkning paa Mose o. l. Steder.

S v a l ø f Ø r n-H a v r e har givet højt Kærneudbytte og et ret stort Udbytte af Halm. Straaet er senere modent og mindre stivt.

B o r r i s O p u s-H a v r e og B o r r i s F a l k-H a v r e, der er prøvet paa Lavmose 1941—42, har givet meget højt Udbytte af Kærne, Opus-Havre tillige af Halm. Straaet er mindre stivt.

Iøvrigt henvises til foranstaaende Beskrivelse af Sorterne.

Rettelse.

Til 367. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur:
 »Forsøg med Kobberoxyklorid (»Kobberkalk«) og nogle Specialpræparater til Bekæmpelse af Svampesygdomme«:

Side 469, 5. Linie f. n.: »49 pCt. Kobber,« læs 19 pCt. Kobber.